

Bolagsstyrningsrapport för Telgekoncernen 2017

Innehållsförteckning

Förord.....	3
<i>Ekonomisk utveckling inklusive förvaltningsberättelse</i>	4
<i>Omvärldsanalys och utvecklingstendenser</i>	11
<i>Prisnivåer.....</i>	13
<i>Styrelserna.....</i>	17
<i>Intern kontroll.....</i>	19
<i>Ärenden till kommunfullmäktige</i>	20
<i>Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv.....</i>	20
<i>Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor</i>	49
<i>Uppföljning av tillämpliga policyer antagna av kommunfullmäktige</i>	52
<i>Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden.....</i>	61
<i>Bilaga 1, Koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2017</i>	62
<i>Bilaga 2, Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner</i>	64
<i>Bilaga 3 - Uppföljning 2016 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016.....</i>	75

Förord

Södertälje är en plats som inte liknar någon annan plats i Sverige. Södertälje är en färgstark plats uppbyggd av människor med olika bakgrund, något som tagit oss ut i världen och världen till oss. Det är en modern industristad som lockar smarta människor från både när och fjärran. Södertälje är urbant, innovativt och internationellt. Södertälje är en plats där världarna möts.

Södertälje ligger dessutom i en region som har mycket stark tillväxt. Befolkningmängden i Södertälje kommer att fortsätta att öka och trycket på Södertäljes bostadsmarknad kommer att vara mycket stort. För Telgekoncernen innebär det att bostäder behöver byggas och att all infrastruktur måste byggas ut. En ökad befolkningmängd behöver också utökad service i form av bland annat nya förskolor, skolor och äldreboenden.

Det vi gör idag påverkar hur vår morgondag ser ut. Telgekoncernen arbetar med hållbar samhällsbyggnad för att skapa ett attraktivt och hållbart Södertälje – nu och i framtiden.

Telgekoncernens *"Bolagsstyrningsrapport"* till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2017 redovisar hur koncernen i sin helhet arbetar för att skapa ett attraktivare och mer hållbart Södertälje. Ett Södertälje som helt enkelt är enklare, bättre och roligare att bo, leva och verka i och som lockar fler som vill bosätta sig här, fler som vill starta företag här och fler som vill besöka vår kommun. Nytt för i år är att rapporten mer specifikt beskriver bolagsstyrelsernas arbetssätt och Telgekoncernens arbete med internkontroll.

I år har vi för första gången även upprättat en hållbarhetsrapport med vägledning från Global Reporting Initiativs standard för hållbarhetsrapportering samt Greenhouse Gas Protocol för rapportering av klimatpåverkan. Hållbarhetsrapporten kommer att finnas på www.telge.se.

Boel Godner
Ordförande

Stefan Hollmark
VD & Koncernchef

Ekonomisk utveckling inklusive förvaltningsberättelse

Ekonomisk utveckling

Som vanligt redovisas verksamheten för hela den kommunala bolagskoncernen, alltså även inklusive moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKF) som äger Telge (i Södertälje) AB.

För att få en mer utförlig information om bolagen hänvisas till bolagens årsredovisningar. Vill man se hela koncernen hänvisas till SKFs årsredovisning (organisationsnummer: 556570-7139).

Resultat SKF koncernen	t o m dec 2017				
	Utfall	Budget	Avv.	Föreg. år	Avv.
Mkr					
Koncernens verksamhetsresultat	674,6	609,6	65,0	695,2	-20,6
Räntenetto	-216,3	-225,7	9,4	-274,6	58,3
Koncernreserv		-50,0	50,0		0,0
Koncernens operativa resultat	458,3	333,9	124,4	420,6	37,7
Reavinster-/förluster försäljningar	28,5	95,0	-66,5	311,1	-282,6
Utdelning	10,0		10,0	7,5	2,5
Nedskrivningar/återläggning	-49,8		-49,8	-39,7	-10,1
Koncernens resultat före skatt	447,0	428,9	18,1	699,5	-252,5
Uppskjuten skatt	-63,9	-91,6	27,7	-71,7	7,8
Koncernens resultat	383,1	337,3	45,8	627,8	-244,7

För 2017 redovisar koncernen ett resultat före skatt som uppgår till 447,0 mkr (2016: 699,5 mkr). Resultatet efter skatt uppgår till 383,1 mkr (2016: 627,8 mkr).

Koncernens verksamhetsresultat har minskat något jämfört med föregående år till 674,6 mkr (2016: 695,2 mkr). Den största förklaringsposten är att koncernen 2016 sålde Telge Kraft vilket förklarar -10,4 mkr av resultatskillnaden. Koncernens intäktssida minskar med -10,0 mkr. Det är främst pressade marginaler i elhandeln som har störst påverkan. Ökade skötselkostnader med 4,7 mkr för framförallt Telge Bostäder bidrar också till det lägre verksamhetsresultatet.

På den positiva sidan återfinns Söderenergi som har bidragit med 18,5 mkr i förbättrat resultat till följd av att elturbinen åter gick med full effekt efter haveriet 2016. Även lägre mediakostnader i fastighetsbolagen har bidragit positivt med 12,5 mkr.

Räntenettet har under året förbättrats. Standard & Poor's gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Det positiva

kreditbetyget tillsammans med en fallande ränta och Telgekoncernens lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 58,3 mkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

I övrigt har koncernen skonats från negativa överraskningar som t.ex. stormar, extremt höga elpriser, översvämningar, kreditförluster med mera, vilket innebär att koncernreserven inte har behövt nyttjas.

Årets försäljningar av tillgångar var högst modesta i jämförelse med tidigare års försäljningar. Årets reavinster uppgick till 28,5 mkr. Detta kan jämföras med föregående års reavinster som uppgick till 311,1 mkr. Årets försäljningar avsåg en del av Brunnsängsskolan samt den fastighet där Järna vårdcentral har sin verksamhet.

Telge Bostäder har under året erhållit en utdelning av Glasberga KB, där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2017 fanns ett nedskrivningsbehov i Fornbacken. Fastigheten värderades till ett lägre marknadsvärde jämfört med det bokförda värdet vilket innebar en nedskrivning på 49,8 mkr. Förra året skrevs Fornbacken ner med 57,1 mkr.

Av årets skattekostnad på 63,9 mkr kommer koncernen betala 8,6 mkr. Resterande 55,3 är utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Skuldutveckling

Telgekoncernen har medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Under 2017 amorterade koncernen 45 mkr på låneskulden. Detta var en klart lägre amorteringsnivå än 2016 då amorteringen uppgick till 849 mkr. Anledningen till den lägre amorteringstakten var en avsevärt höjd investeringstakt och mycket färre försäljningar. Totalt har 2 300 mkr amorterats sedan 2013. Detta har varit möjligt genom ett bra resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar.

Skuldförändringssanalys SKF koncernen	t o m dec 2017				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Bolagens resultat efter finansnetto	475,7	446,9	28,8	660,3	-184,6
Ej kassaflödespåverkande resultateffekter	18,2	-11,3	29,5	126,9	-108,7
Återläggning avskrivningar	469,9	469,2	0,7	462,9	7,0
Kassaflöde före investeringar	963,8	904,8	59,0	1 250,1	-286,3
Investeringar	-1 069,5	-1 402,8	333,3	-664,3	-405,2
Försäljning av tillgångar (bokfört värde)	77,5	539,0	-461,5	243,8	-166,3
Tillfört rörelsekapital	81,8	0,0	81,8	22,8	59,0
Skatt	-8,6	-91,6	83,0	-3,3	-5,3
Kassaflöde före utdelning	45,0	-50,6	95,6	849,1	-804,1
Utdelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde efter utdelningar	45,0	-50,6	95,6	849,1	-804,1

Telgekoncernens resultat och investeringar

Resultat SKF koncernen	t o m dec 2017				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
SKF AB Koncernmoder	-24,9	-22,7	-2,2	-27,8	2,9
Telge AB Moderbolag	32,6	-48,2	80,8	-54,4	87,0
Reavinster Telge AB Moderbolaget	27,5	0,0	27,5	88,8	-61,3
Telge Bostäder	120,0	93,6	26,4	112,0	8,0
Reavinster Telge Bostäder	0,0	30,6	-30,6	168,2	-168,2
Nedskrivningar Telge Bostäder	-49,8	0,0	-49,8	-32,2	-17,6
Telge Hovsjö	8,2	-5,2	13,4	-0,2	8,4
Reavinster, Telge Hovsjö	0,1	59,4	-59,3	0,0	0,1
Nedskrivning Hovsjö	0,0	0,0	0,0	-3,8	3,8
Telge Fastigheter, koncernen	63,0	62,2	0,8	54,9	8,1
Reavinster Telge Fastigheter, koncernen	0,9	5,0	-4,1	46,6	-45,7
Nedskrivning Telge Fastigheter, koncernen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat Bo & Fastigheter	142,4	245,6	-103,2	345,5	-203,1
Telge Nät	208,9	201,7	7,2	213,3	-4,4
Reavinst Telge Nät	0,1	0,0	0,1	7,5	-7,4
Telge Återvinning	28,3	18,6	9,7	25,2	3,1
Resultat Nät & Miljö	237,3	220,3	17,0	242,3	-5,0
Telge Energi	51,5	50,0	1,5	54,7	-3,2
Telge Kraft, koncernen (tom okt 2016)	0,0	0,0	0,0	10,4	-10,4
Resultat Energi	51,5	50,0	1,5	65,1	-13,6
Södertälje Hamn	8,8	0,8	8,0	10,5	-1,7
Telge Hamn	-1,5	-1,2	-0,3	-2,1	0,6
Resultat Hamn	7,3	-0,4	7,7	8,4	-1,1
Telge Inköp	7,3	4,2	3,1	7,5	-0,2
Tom Tits	-5,3	-1,5	-3,8	-14,4	9,1
Telge Tillväxt	0,1	-0,4	0,5	-0,7	0,8
Resultat efter finansnetto	475,7	446,9	28,8	660,3	-184,6
Telge/SKF - Koncernjusteringar	-43,2	29,6	-72,8	43,5	-86,7
Telge - Reserver	0,0	-50,0	50,0	0,0	0,0
Resultat efter koncernjusteringar och reserver	432,5	426,5	6,0	703,8	-271,3
Andel i intressebolags resultat					
Söderenergi 42%	14,5	2,4	12,1	-4,3	18,8
Koncernens resultat före skatt	447,0	428,9	18,1	699,5	-252,5
Skatt	-63,9	-91,6	27,7	-71,7	7,8
Koncernens resultat	383,1	337,3	45,8	627,8	-244,7

Investeringar SKF koncernen	t o m dec 2017				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Telge AB Moderbolag	0,2	0,6	0,4	2,3	2,1
Telge Bostäder	268,2	419,0	150,8	164,3	-103,9
Telge Hovsjö	37,5	40,6	3,1	29,7	-7,8
Telge Fastigheter, kommersiella lokaler	30,0	4,0	-26,0	31,2	1,2
Telge Fastigheter, kommunala verksamhetslokaler	457,7	582,2	124,5	168,3	-289,4
Summa Bo & Fastigheter	793,4	1045,8	252,4	393,5	-399,9
Telge Nät	270,8	342,8	72,0	230,3	-40,5
Telge Återvinning	16,6	15,0	-1,6	16,2	-0,4
Summa Nät & Miljö	287,4	357,8	70,4	246,5	-40,9
Telge Energi	7,4	0,0	-7,4	0,0	-7,4
Telge Kraft, koncernen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Energi	7,4	0,0	-7,4	0,0	-7,4
Södertälje Hamn	6,1	24,5	18,4	19,9	13,8
Telge Hamn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Hamn	6,1	24,5	18,4	19,9	13,8
Tom Tits	3,6	3,2	-0,4	2,1	-1,5
Summa brutto investeringar	1098,2	1431,9	333,7	664,3	-433,7
Interna investeringar	-28,7	-29,1	-0,4	0,0	28,7
Summa netto investeringar	1069,5	1402,8	333,3	664,3	-405,0

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2017. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de fått del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen och lägre lån.

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat på 60,1 mkr (34,4 mkr). Årets resultat inkluderar reavinster på 27,5 mkr från försäljningen av fastigheten Stenbocken samt tilläggsköpeskilling för Telge Kraft AB. Verksamhetsresultatet uppgår till -45,3 mkr (-59,8 mkr). Förklaringen till det högre verksamhetsresultatet beror bland annat på lägre personalkostnader med 6,2 mkr och lägre konsultkostnader med 6,3 mkr. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 70,0 mkr (248,0 mkr). Bolagets resultat är påverkat av lägre reavinster från försäljningar av fastigheter samt nedskrivningar av Fornbacken med -49,8 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 150,2 mkr (158,5 mkr). En av förklaringarna till det lägre verksamhetsresultatet är ökade kostnader för fastighetsskötsel, personal och central administration. Årets investeringar uppgår till 268,2 mkr (164,3 mkr). Den ökade investeringstakten beror på att nyproduktionen av Stockholmsberget har kommit igång samt ökade utgifter för Fornbacken. Årets investeringar inkluderar även köp av ett par fastigheter från systerföretaget Telge Fastigheter.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på 8,3 mkr (-4,0 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hubben med 4,8 mkr. I år har inga nedskrivningar behövt göras. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 19,4 mkr (13,3 mkr). Det förbättrade resultatet förklaras av högre hyror och lägre kostnader för central administration. Arbetet med att sälja fastigheten med radhusen kunde inte avslutas under året, men kommer att avslutas under 2018. Årets investeringar uppgår till 37,6 mkr (29,7 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och

fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är en ökad genomförandegrad vid renovering av lägenheter.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 63,9 mkr (101,5 mkr). Föregående års resultat är påverkat av reavinster från försäljningen av Brandalsund samt 4 mindre fastigheter som gav en reavinst på totalt 46,9 mkr. Årets resultat exkluderar en reavinst på 27,5 mkr som visar sig i moderbolagets resultat till följd av en intern försäljning till skattemässigt restvärde. Bolaget har under året sålt två fastigheter på den externa marknaden (del av Brunnsängsskolan, och fastigheten där Järna vårdcentral har sin verksamhet), samt fyra fastigheter till systerbolaget Telge Bostäder. Verksamhetsresultatet uppgår till 169,1 mkr (183,3 mkr). Ökade kostnader för drift och underhåll samt central administration är förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet. Årets investeringar uppgår till 487,7 mkr (199,5 mkr). Den kraftigt ökade investeringsnivån avser i huvudsak kommunala verksamhetslokaler beställda av Södertälje kommun i form av bland annat Viksbergs grundskola med idrottshall, Björkmossens vård- och omsorgsboende, om- och tillbyggnad av Soldalaskolan samt Viksbergs förskola.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 209,0 mkr (217,1 mkr). Årets resultat påverkas av en reavinst med 0,1 mkr (3,6 mkr). Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 245,9 mkr (262,7 mkr). Elnätsverksamheten går bättre än tidigare år till följd av förbättrad prissättning. För VA-verksamheten har taxan sänkts med 6 % jämfört med föregående år i enlighet med kommunallagens krav på självkostnadsprincipen. Detta medför lägre intäkter. Årets investeringar uppgår till 270,8 mkr (230,3 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten, samt exploateringsinvesteringar ibland annat Dammkärr/Vattubrink, Almnäs, Glasberga och Igelsta Strand.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 28,3 mkr (25,2 mkr). Det förbättrade resultatet jämfört med föregående år beror på minskade kostnader för driften. Mängden avfall till Tveta återvinningsanläggning ökade något jämfört med föregående år. Årets investeringar uppgår till 16,6 mkr (15,5 mkr). Under året har bolaget köpt in

tre stycken nya fordon med moderna motorer samt investerat i ny våg och ramp in till området.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 51,5 mkr (54,7 mkr). Det lägre resultatet beror på att försäljningen har skett genom kanaler där man gett kunderna rabatt, samt att volymen såld el har minskat jämfört med föregående år. Den operativa ökningen av kundstocken uppgår till cirka 1 000 kunder. Bolaget har dock tappat 6 500 kunder som man tidigare köpt, vilket gör att bolaget netto tappat cirka 5 500 kunder under året. Årets investeringar uppgår till 7,3 mkr (0 mkr) och utgörs av systemkostnader för affärssystem. I både Anseendeindex 2017 och Differs mätning för gröna varumärken placerar sig Telge Energi i toppen.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 8,8 mkr (10,5 mkr). Trots ökade volymer inom i praktiken alla affärsområden, där bilimporten stod för ett nytt rekordår med 130 000 importerade fordon, så backar resultatet en aning till följd underhållsmuddring i bränslehamnen som skapar förutsättningar för framtiden. Investeringarna uppgår till 6,1 mkr (19,9 mkr) och avser järnvägsunderhåll och inköp av två fordon.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -5,2 mkr (-14,4 mkr). Intäkterna ligger i nivå med föregående år. Det är lägre reparations- och underhållskostnader som ger en positiv resultatavvikelse jämfört med föregående år. Under året har en återställning av parken gjorts för 2,5 mkr vilket är betydligt lägre än den stora saneringen av parken som genomfördes föregående år. Tom Tits hade under 2017 ca 170 000 besökare. Årets investeringar uppgick till 3,5 mkr (2,1 mkr)

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 7,3 mkr (7,5 mkr). Resultatet ligger i nivå med föregående år. Intäkterna har totalt ökat med ca 1,5 mkr där främsta orsaken är ökade ramavtalsintäkter. Kostnaderna har ökat i nästan samma nivå, främst avseende

personalkostnader knutna till särskilda upphandlingar. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat på 0,1 mkr (-0,7 mkr). Efterfrågan har minskat men man har lyckats anpassa kostnaderna för lokaler och personal så att man förbättrat resultatet. Under året har 101 ungdomar fått anställning jämfört med 104 ungdomar 2016. Av de som slutat har så många som 68 % övergått till annat arbete eller studier. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Omvärldsanalys och utvecklingstendenser

På följande sidor finns ett urval av de händelser i omvärlden som har haft en större ekonomisk påverkan på Telgekoncernen. Den som vill fördjupa sig i området kan hämta bolagens årsredovisningar på <http://www.telge.se/om-telge/ekonomi/arsredovisningar/>.

Riksbanken höll fast vid inflationsmålet under 2017, vilket ledde till en fortsatt rekordlåg ränta (-0,5 %). Riksbankens prognos i december tyder på att reporäntan kommer att höjas, troligtvis i juli eller september 2018, till -0,4 %.

Svensk ekonomi går starkt. Både produktion och sysselsättning har ökat under 2017. Behov av investeringar i omvärlden bidrar till att exporten blir en ännu viktigare motor för svensk ekonomi 2018. En industri som får medvind från en global konjunkturuppgång och en expansiv finanspolitik bäddar för att BNP ska fortsätta att växa även under 2018.

Den ökade köpkraften ledde till att Södertälje Hamn tog emot cirka 130 000 bilar. Befolkningsökningen innebar fortsatt hög efterfrågan på hyresbostäder, med nära 0 % i vakansgrad.

Den preliminära befolkningsmängden 2017 för Södertälje kommun 95 950 personer. Flyktningmottagandet i Södertälje minskade från 2016 till 2017, från 967 personer till 415 personer. Flyktningmottagandet i riket är även de fortsatt låga under 2017.

Den nya lagstiftningen för LOU trädde i kraft 1 januari 2017. Vi har ännu inte sett så många effekter av denna och väntar fortfarande på att det ska komma ett antal

prejudicerande domar. Även lagen om koncessioner som trädde i kraft 2017 kommer att påverka delar av kommunens verksamheter.

Under 2018 kommer regeringen att släppa tre utredningar vilka kan komma att påverka utförandet av inköp inom kommunen; Välfärdstjänster, Statistik inom upphandlingsområdet samt elektroniska fakturor. De två första påverkar Telge Inköp medan den sista påverkar det operativa beställningsflödet. Vi ser att det kommer mer krav på statistik från myndigheterna vilket kan öka det administrativa trycket på organisationen. Den nya Dataskyddsförordningen innebär också ett antal förändringar och denna gör att det finns ett behov av en nationell samordning i vissa stora frågor. Exakt hur den kommer att belasta våra resurser är i dagsläget svårt att bedöma.

Det negativa som kan ses på den nationella marknaden är att efterfrågan på bostäder driver upp efterfrågan hos byggföretagen. Det är säljarens marknad inom byggindustrin vilket märks på markant ökade byggkostnader både för nyproduktion och modernisering. Eftersom hyrorna inte sätts av marknaden utan av bruksvärdet blir det svårare att modernisera utan att göra ekonomisk förluster.

Bostadsinvesteringarna i Sverige har ökat mycket snabbt de senaste åren. Det finns nu tydliga tecken på en avmattning i tillväxten. Nedgången i bostadspriserna de senaste månaderna bidrar till att antalet påbörjade lägenheter minskar något 2018–2019. Bostadsinvesteringarna planar därmed ut på en hög nivå under perioden. Detta bidrar i sin tur till att tillväxten i byggverksamheten saktar in markant 2018 och i det närmaste stagnerar 2019.

Den nya elnätregleringen som gäller för åren 2016-2019 innehåller en åldersfördelad kapitalbas (nätets värde). Den åldersfördelade kapitalbasen innebär en betydande reduktion av kapitalbasen under den kommande tioårsperioden utifrån det äldre anläggningsbeståndet. Den nya beräkningen av kapitalbasen utgör samtidigt ett incitament att återinvestera i vårt elnät för att bibehålla och öka vår kapitalbas. Kommande reglering för åren 2020-2023 är inte fastställd i skrivande stund men framarbetat förslag utgör en tydlig vidareutveckling av nuvarande reglering och med starka indikationer på minskande marginaler avseende möjligheten till avkastning.

Fjärrvärmen är ett naturligt monopol. För att öka förtroendet trovärdigt mot kunderna har branschen infört en modell som kallas *"prisdialogen"*. Prisdialogen följs upp kontinuerligt av Energimarknadsinspektionen. Denna modell ger kunderna en trygghet genom att lönsamheten definieras från början. Telge Nät planerar att gå med i Prisdialogen under 2018.

Telge Återvinning påverkas av Södertälje kommuns avfallsföreskrifter. Avfallsplanen för 2015-2020 är antagen och implementeringen av den påverkar bolagets arbete inom främst taxemonopolet.

Inom återvinningsbranschen minskar marginalerna på återvinningsaffärer, vilket gör att ökad volym är nödvändig för att bibehålla vinstmarginaler. Under 2018 behöver Telge Återvinning fortsätta breddningen av sin kundbas samt att volymer/affärer behöver säkras upp tillsammans med fortsatt effektivisering.

En annan omvärldstendens är att fastighetsägare energieffektiviserar sina fastigheter. Detta leder till mindre volymer för fjärrvärmen, med risk att den blir olönsam. Samhällsekonomiskt är detta negativt i och med att det i Södertälje har investerats drygt 2 miljarder i fjärrvärmeproduktion och fjärrvärmenät.

Omvärlden för Telge Energi karaktäriseras av tuff konkurrens. I takt med de låga elpriserna och jordens klimatutmaningar kommer bolagens hållbarhetsagenda att vara allt viktigare för att locka och behålla kunder.

Södertälje Hamn blev under 2017 godkänd av EU som IVV Hamn, vilket ger möjligheter för framtida affärer

Kraven på besöksnäringen fortsätter att öka snabbt. Idag kan starka upplevelser som är av stort intresse för barn och ungdomar nås via nätet i realtid. Därför måste en upplevelse som man både betalar för, och dessutom måste resa till, inte bara väcka intresse utan också vara unik och erbjuda något man inte kan få hemma.

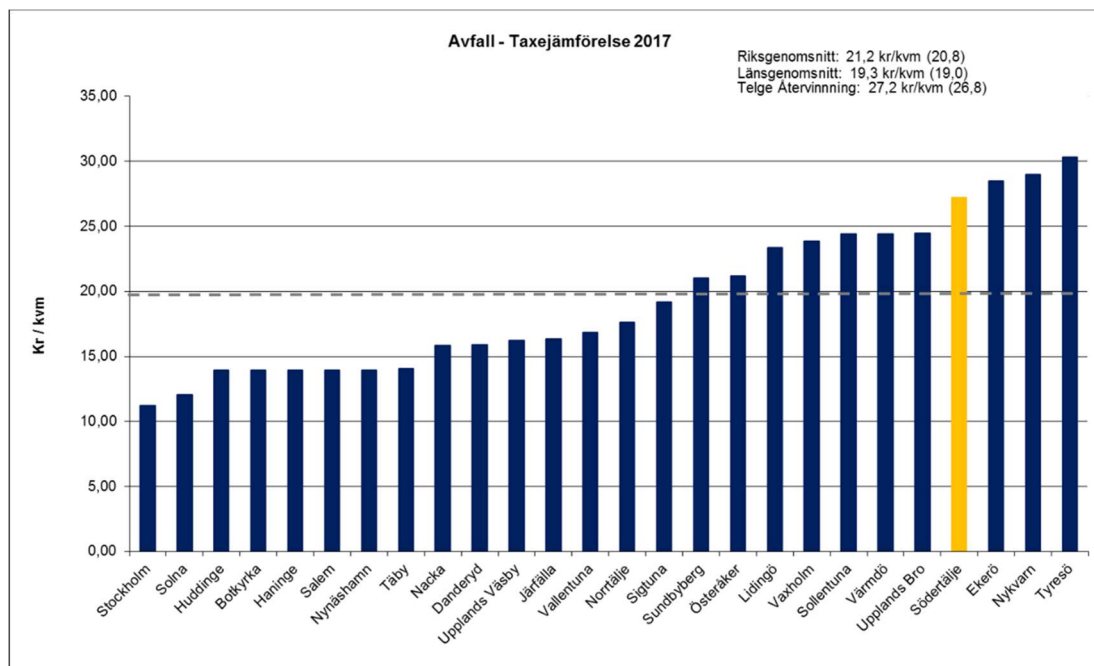
Prisnivåer

Nedan följer en prisjämförelse av taxorna för avfall, fjärrvärme, el och VA i kommunerna i Stockholms län. Uppgifterna är hämtade från den så kallade Nils Holgerson-rapporten som HSB, Riksbyggen, SABO m.fl. genomför årligen. I rapporten definieras ett typhus (flerfamiljshus) för vilket uppgifter hämtas in från de olika kommunerna.

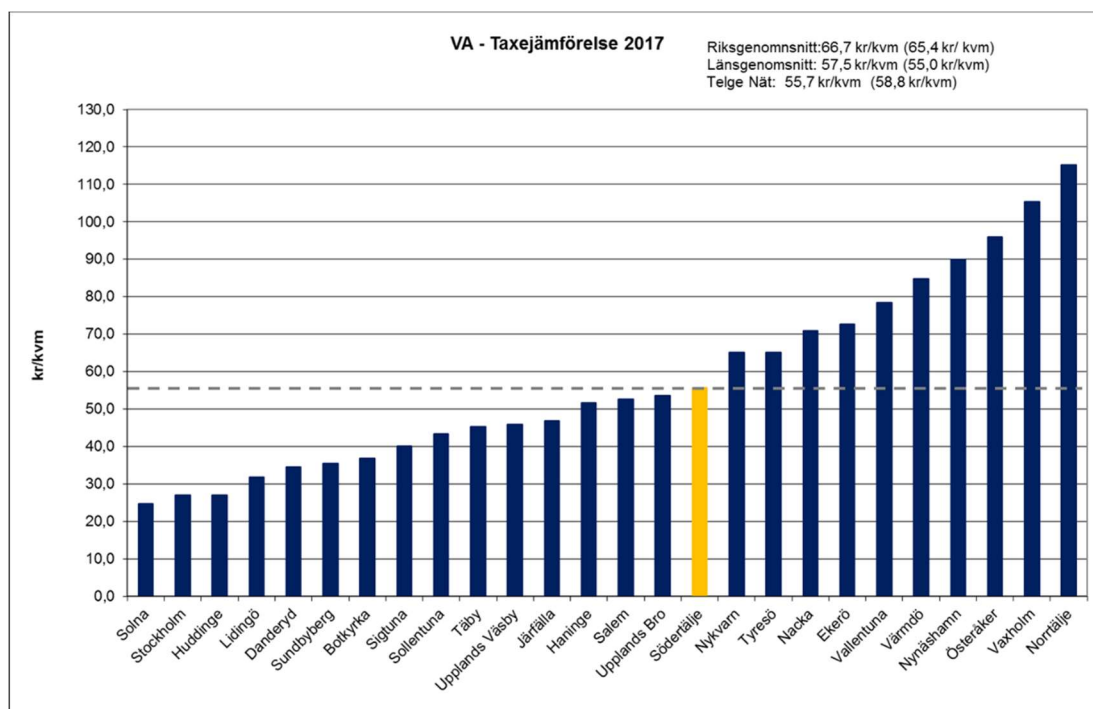
Typhusets förutsättningar (flerfamiljshus):

Area	1 000 kvm
Antal lägenheter	15 st (67 kvm i snitt)
Årsförbrukning Elenergi - Fastighetsel (35A) - Hushållsel (16A)	15 000 kWh 34 500 kWh
Fjärrvärme - Energifbehov - Flöde	193 000 kWh 3 860 kubikmeter
Avfall	3 st 370 liters kärl/vecka
Vatten och avlopp	2 000 kubikmeter

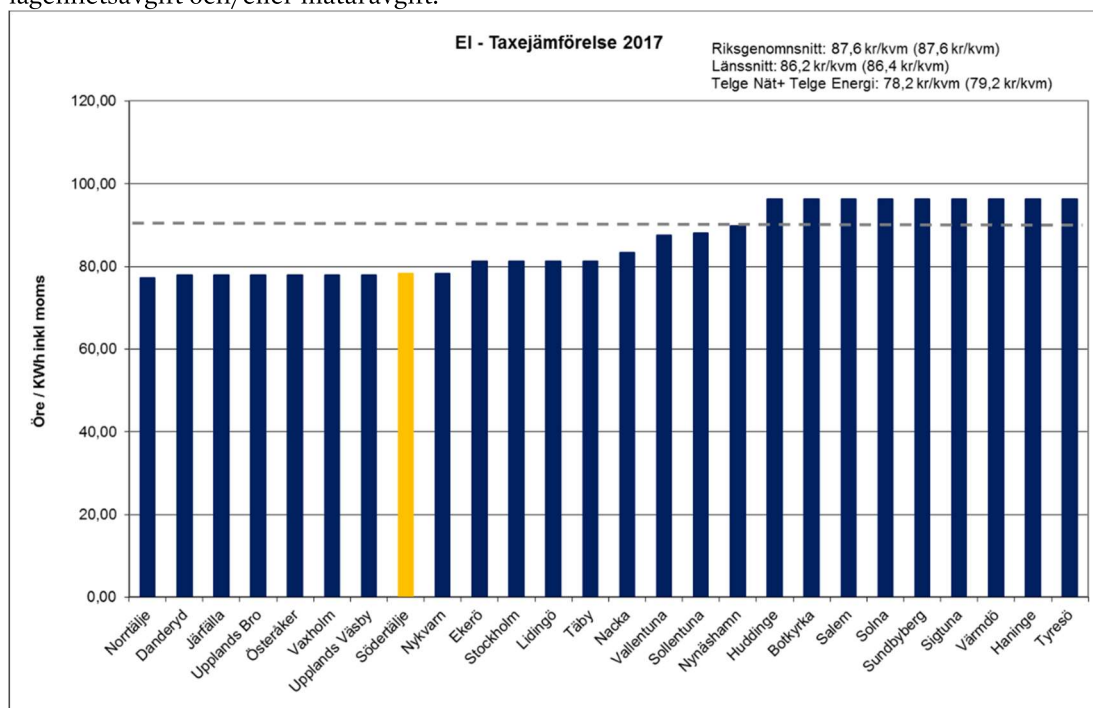
I det följande återges ett antal diagram som sammanfattar utredningen. Den som vill fördjupa sig i ämnet kan hämta rapporter på <http://www.nilsholgersson.nu>

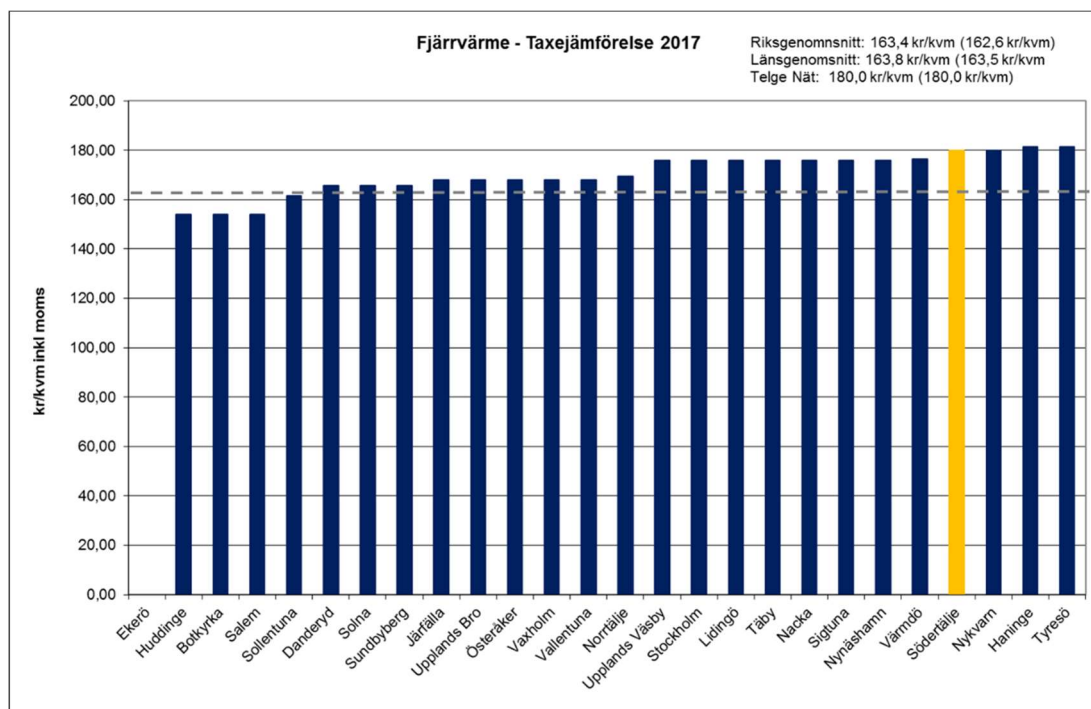
Nils Holgerssonrapporten tar ingen hänsyn till om hanteringen av hushållsavfall sker i linje med de nationella miljömålen om biologisk behandling av matavfall.

Taxornas konstruktion skiljer sig något från kommun till kommun. I stort sett alla kommuner har en fast avgift och en avgift per kubikmeter förbrukat vatten. Till detta kommer i en del fall lägenhetsavgift och/eller mätaravgift.

Fastighetens elförbrukning delas upp i fastighetsel och hushållsel. Fastighetsel (35A) 15 000 kWh. Hushållsel (16A) 34 500 kWh. Här redovisas den totala elkostnaden för typhuset. I den totala elkostnaden ingår elpris, nätavgift, punktskatter och moms.

Avser flerbostadshus med 15 lgh och 1000 kvm. Fjärrvärme energibehov 193 000 kWh och flöde 3 860 kubikmeter.

Taxeförändringar

Taxorna ska beslutas i det dotterbolag som bedriver verksamheten. I normalfallet är taxorna föremål för behandling i respektive bolagsstyrelse. Om en taxeförändring och påföljande taxenivå påtagligt avviker från omvärldens, ska taxeförändringen hanteras i Telges koncernstyrelse. Större förändringar av själva taxekonstruktionen ska hanteras av kommunfullmäktige.

Undantaget från ovanstående är situationer där priset är en förhandlingsfråga i varje enskilt fall (t.ex. hyror för kommersiella lokaler) eller där marknadspriserna är mycket lätttrörliga (t.ex. inom elmarknaden).

Under 2017 har taxan ändrats enligt följande:

- Elnätstaxan höjdes med 3,3 %.
- Fjärrvärmestaxan hölls oförändrad
- VA taxan sänktes med 6 %
- Taxan för hushållsavfall höjdes med 2 %.

Styrelserna

Bolagsstyrelsernas årsplan

Bolagsstyrelserna följer den årsplan som tagits fram inom koncernen. En årsplan som sätter riktlinjen och en gemensam struktur över vad styrelserna ska hantera under året. Årsplanen anger det minsta antalet styrelsemöten under året, några bolag har fler styrelsemöten för att kunna hantera ärenden av vikt mer löpande. Bilaga 1 visar koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2017.

Utvärdering av styrelse och vd

En utvärdering av samtliga bolagsstyrelser och vd har genomförts under 2017 med hjälp av PwC. Syftet med utvärderingen var att den skulle utgöra ett underlag för styrelsen att i diskussion göra en samlad utvärdering av verksamheten. Utvärderingen kan delas in i dessa områden:

- Styrelsemöten och effektiviteten i styrelsearbetet
- Styrelsens arbetssätt
- Styrelsens kompetens och sammansättning
- Styrelsens samspel med vd
- Utvärdering av vd
- Ägaren och bolaget
- Styrelsearbetet

Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner

Under 2017 har styrelserna och vd:arna haft en arbetsordning samt skriftliga instruktioner att förhålla sig till. Arbetsordningen och instruktionerna reglerar styrelsens respektive vd:s roll, befogenheter och ansvar. Även en attestordning finns för bolagen att följa. Se instruktion, arbetsordning och attestordning i Bilaga 2.

Närvaro och sekreterare

Den genomsnittliga närvaron för Telgekoncernens bolagsstyrelser var 76 % under 2017. Genomsnittliga närvaron i respektive bolagsstyrelse:

Telge Nät	83 %
Telge Återvinning	78 %
Telge Bostäder	80 %
Telge Hovsjö	71 %
Telge Inköp	65 %
Tom Tits Experiment	63 %
Telge Tillväxt	71 %
Södertälje Hamn	79 %

Telge	84 %
Telge Energi	69 %
Telge Fastigheter	77 %

Styrelsessekreterare i respektive bolag har under 2017 varit:

Telge Nät	Åsa Karlberg
Telge Återvinning	Åsa Karlberg
Telge Bostäder	Monica Sollergård/Erja Wikner
Telge Hovsjö	Monica Sollergård/Erja Wikner
Telge Inköp	Anna-Karin Renström
Tom Tits Experiment	Anette Hjortsberg
Telge Tillväxt	Ola Ternerot
Södertälje Hamn	Tomas Zackrisson
Telge	Anu Hellman/Therese Paulsen
Telge Energi	Mikael Sellstedt/Christina Trygg
Telge Fastigheter	Gabrielle Westerlund

Bisysslor

Eventuella bisysslor som skulle kunna uppfattas som jäviga med bolagets verksamhet utreds närmare när olika typer av ärenden aktualiseras. Efter en översyn av bolagens styrelsemedlemmar på www.allabolag.se har ingen styrelsemedlems uppdrag varit motstridiga med bolagets verksamhet.

Intern kontroll

Bolagen inom Telgekoncernen följs upp på flera olika sätt löpande under året.

- Månadsbokslut 10 gånger per år.
- Kvartalsdialoger mellan bolagets vd, bolagets ekonomichef, koncernchef, chefscontroller och ekonomi- och finansdirektör.
- Koncernchef har avstämningar med bolagens vd:ar en gång per månad.
- Uppföljning av ägardirektiv och bolagsordning 2 gånger per år.

Revisorerna har kontakt med bolagen löpande vid behov. Lekmannarevisorerna träffar bolagens vd samt styrelseordförande minst 1 gång per år.

Några av dotterbolagen har upprättat en internkontrollplan under 2017 som beslutats i deras respektive styrelser. Under 2017 har Telgekoncernen arbetat fram och tagit beslut om en riktlinje avseende riskhantering och internkontrollplan för samtliga bolag. Denna riskhantering rullas ut till bolagen under kvartal 1 2018 för att samtliga bolagsstyrelser sedan ska ta beslut om en internkontrollplan avseende 2018 under kvartal 2 2018. Internkontrollplanen för 2019 ska fastställas av samtliga styrelser under hösten 2018.

Vidare finns det en ekonomihandbok, policyer och riktlinjer inom olika områden för Telgekoncernen att förhålla sig till. Telgekoncernens policyer, riktlinjer och rutiner finns samlade i VETA, ett ledningssystem för styrande dokument.

Under 2017 är det ett ärende, Moderniseringen i Fornbacken, som lyfts upp internt i ett sent skede, en investering som ökat kraftigt i förhållande till beslutad investering. Två externa utredningar inleddes under 2017, en som PwC har utfört samt en utredning som KPMG utför men som i skrivande stund inte klar. PwC's utredning gav dessa slutsatser:

Telge Bostäders styrning och uppföljning av projektet har inte varit ändamålsenligt med hänsyn till vald entreprenadform.

Med hänsyn till att Skanska är en stor och professionell aktör på entreprenadmarknaden kunde Skanska ha insett bristerna i organisationen hos motparten och därför i högre grad stöttat Telge Bostäder.

Telge Bostäder tecknade den 28 april 2015 ett projektavtal i strid med gällande investeringspolicy då bland annat överenskommen ersättning till entreprenören väsentligt översteg beslutad investeringsbudget.

Telge Bostäders uppdatering av Investerings-PM som gjordes den 20 maj 2015 avviker från gällande investeringspolicy då den inte beskriver projektet på ett relevant och heltäckande sätt.

Programändringar och tillägsbeställningar har inte dokumenterats på ett tillfredsställande sätt.

Vid vår genomgång av dokument och intervjuer har vi inte gjort några noteringar om oegentligheter.

Ärenden till kommunfullmäktige

Telgekoncernens verksamheter har under 2017 tagit upp följande ärenden till kommunfullmäktige för beslut:

- Anmälan årsrapport 2016 för Telge (Dnr: KS 17/85)
- Utökning av verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp (Dnr: KS 17/154)
- Ägarförändring i Telge Tillväxt (Dnr: KS 17/195)
- Utökat verksamhetsområde för allmänt vatten och avlopp (Dnr: KS 17/247)
- Mål & Budget 2018-2020 samt taxor och avgifter 2018 (Dnr: KS 17/207)
- Avfallstaxa 2018 för Södertälje kommun (Dnr: KS 17/263)

Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv

För samtliga bolag inom Telgekoncernen har styrelserna gjort bedömningen att bolaget är förenligt med bolagsordningens fastställda kommunala ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Vidare har styrelserna bedömt att 54 av 63 ägardirektiv har uppfyllts. Följande direktiv har återrapporteras från bolagen att de är under genomförande och har därför markerats med gult:

- Telge Bostäder har inte fortsatt utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus i avvaktan på en förstudie som blev klar under september 2017. Förstudien mynnade ut i att en avfallssamordnare ska rekryteras för att långsiktigt driva och samordna avfallsfrågor.
- Telge Bostäders har under 2017 haft ett långsiktigt avkastningskrav på 5,0 %. Direktavkastningen på totalt kapital landade på 3,1 %, inkluderar man värdeutvecklingen på fastigheterna (totalavkastning på totalt kapital) landar avkastningen på 5,1 %.
- Telge Hovsjö har under 2017 inte fått det radhusområde sålt som var planerat. Arbetet med försäljningen pågår och beräknas vara klart under 2018.
- Telge Hovsjö nådde inte upp till det långsiktiga avkastningskravet. Direktavkastningen på totalt kapital landade på 3,7 %, inkluderar man värdeutvecklingen på fastigheterna (totalavkastning på totalt kapital) landar avkastningen på 8,0 %.
- Telge Fastigheter har inte helt uppfyllt direktivet om marknadsmässig hyra för alla kommersiella lokaler. Aktivt arbete pågår med att omförhandla dessa lokaler.

- Telge Fastigheter har under 2017 inte fått klart försäljningen av Tellus 5. En aktör genomför nu DD och försäljningen beräknas vara genomförd/avslutad under våren 2018.
- Telge Återvinning har under 2017 utfört och deltagit i åtgärder för att öka kunskapen om återvinning och hållbart samhälle. Att anordna ett ”öppet hus” var en aktivitet som inte har genomförts.
- Telge Återvinning har under 2017 fortsatt se en trend av minskad mängd grovavfall som lämnas in för återbruk, trots flera olika insatser.

Nedanstående ägardirektiv har bolagen inte ansett sig uppfylla och markerat med rött.

- Tom Tits har inte uppfyllt ägardirektivet om 9,8 % avkastning till följd av bland annat; en tuff konkurrens och ett stort upprustningsbehov.

Bolagsordning

En bedömning görs om verksamheten är förenlig med de fastställda kommunala ändamålen och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (självkostnadsprincip, likställighetsprincip, lokaliseringsprincip) som framgår i bolagsordningens fastställda syfte och ändamål med verksamheten:

- Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.
- Verksamheten är delvis förenlig med fastställda syfte och ändamål.
- Verksamheten är inte förenlig med fastställda syfte och ändamål.

Ägardirektiv

En bedömning görs enligt följande:

- Ägardirektivet är uppfyllt.
- Ägardirektivet är delvis uppfyllt.
- Ägardirektivet uppfylls ej.

Telge

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Telge är moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet. Bolaget har vidare till föremål att till de bolag som ägs av bolaget tillhandahålla administrativa tjänster.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Ändamålet med bolaget är att bedriva aktivt ledarskap av Södertälje kommuns bolag med utgångspunkt i kommunfullmäktiges ägardirektiv, mål och budget och andra styrande inriktningsdokument. Bolaget ska förvalta kommunens dotterbolag med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägaren ålägger bolagen. Bolaget ska vara en effektiv organisation för ledning, uppföljning, utveckling och förvaltning av kommunens bolag. Det innefattar en central funktion för stöttande och styrande processer för bolagen. De olika bolagen ska därigenom ges bättre förutsättningar att utveckla sina kärnaffärer i syfte att skapa långsiktigt värde för Södertäljes medborgare. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>

Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av lös egendom. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB.	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
Telge AB har rätt att skriva policy och riktlinjer för dotterbolag. Dotterbolagen ska följa koncernens fastställda vision, övergripande mål, kärnvärden, koncernpolicyer, riktlinjer och instruktioner.	Ägardirektivet är uppfyllt.
Telge AB ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling. Utifrån förändrade förutsättningar avseende till exempel marknad, lagstiftning, ekonomisk och teknisk utveckling ska Telge AB se över och föreslå omprövning av verksamheter	Ägardirektivet är uppfyllt. Detta görs i samband med affärsplanarbetet och budgetarbetet. Dessa planer följs sedan upp i samband med kvartalsdialoger med dotterbolagen 4 ggr/år.
Telge ABs agerande ska bidra till hållbar samhällsutveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Telgekoncernen ska präglas av ett offensivt miljötänkande och aktivt verka för att uppnå kommunens mål inom området.	Ägardirektivet är uppfyllt. Telges miljöarbete planeras, styrs och följs upp genom miljöledningssystem certifierat enligt ISO 14001. Telgekoncernen verkar för att målen inom Södertälje kommuns miljöprogram, klimatstrategi och energiplan ska uppnås.
Telge AB ska aktivt verka för att öka mångfalden inom koncernen, bland annat vad gäller kön, ålder och etnisk härkomst.	Ägardirektivet är uppfyllt. Mångfald är ett viktigt fokusområde inom koncernen. Mångfald är en fråga som dessutom lyfts fram i Telges koncernplan, samt i bolagens affärsplaner.

Telge Bostäder

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga och förvalta eller med tomträtt nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler. Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> Affärsplanen för 2018-2020 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.
Telge Bostäder skall genom förvaltning av bostäder skapa bra boende i sunda bostäder till rimlig kostnad. Detta skall ske genom att erbjuda ett varierat utbud av bostäder med god teknisk standard, bra service och ekologisk anpassning, så att det svarar mot en långsiktig efterfrågan. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer i enlighet med lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag samt med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> Affärsplanen för 2018-2020 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Bostäder ska ta ett ansvar för de områden där bolaget är hyresvärd och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i områdena aktivt arbeta med stadsdelsutveckling.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Bolaget genomför varje år en stor kundundersökning; NKI. Utifrån kundernas svar utarbetas åtgärdsplaner för aktiviteter och åtgärder som kunderna anser vara viktiga för trivsel och trygghet. Under september månad genomför vi trivseldagar i hela vårt bestånd. Detta innebär att alla medarbetare är ute och träffar

	hyresgäster för att fånga upp hur våra hyresgäster mår och trivs i våra bostadsområden. I moderniseringsprojektet Fornhöjden/Fornbacken har stora delar av CSR-arbetet stannat av gällande utvecklingen av Fornhöjden. Dock har ett arbetsmarknadsprojekt med portvakter i Fornbacken implementerats under våren 2017. Vi samarbetar även med kommunen kring utvecklingen av Lina och Saltskog. Vi nätverkar med kommun/polis/fastighetsägare i Saltskog. I Lina jobbar vi t.ex. med skolan för läxhjälp, en förening för nattvandring, studiecirkelar och spontanidrott i idrottshallen.
2. Telge Bostäder ska vara en aktiv part i förtätningen och bostadsutvecklingen i Södertälje kommun. Detta genom att själv eller med andra aktörer bidra till bostadsbyggande i första hand i anslutning till det egna beståndet och medverka till ett varierat bostadsutbud.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Produktionen pågår av 72 lägenheter inkl. 115 garageplatser på Stockholmsberget. Beräknad inflyttning hösten 2019. Ansökan om 5 planbesked för nya bostadsprojekt i såväl Södertälje som Järna är inlämnat till kommunen. Utöver dessa arbetar vi med ett femtontal bostadsutvecklingsprojekt. Vidare har möten skett med Samhällsbyggnadskontoret och intresse anmälts för kommande markanvisningar. Framtagande av strategi för nyproduktion har påbörjats.
3. Telge Bostäders långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, strategiska köp, nybyggnation som väger in en framtida	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Affärsplanen redovisar investeringar avseende modernisering, miljö och nyproduktion samt försäljningar ur ett treårs perspektiv. Telge Bostäders budget som

efterfrågan samt förslag på finansieringslösningar.	också innefattar investerings- och underhållsplan redovisas årligen för koncernstyrelsen.
4. Telge Bostäder ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Bostadshyran höjdes med 0,75 % 2017. Förhoppningen är på sikt att tillsammans med lokala hyresgästföreningen skapa ett hyressystem som i högre grad bygger på bruksvärdet och som motsvarar de boendes värderingar av olika faktorer som områdets attraktivitet, fastighetens och lägenhetens standard samt fastighetsägarens service.
5. Telge Bostäder ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> Under september 2017 genomfördes en förstudie av nuläget med avfallshanteringen. Detta resulterade i att en avfallssamordnare ska rekryteras till Telge Bostäder för att långsiktigt driva och samordna avfallsfrågor enligt Södertälje kommuns avfallsplan i samarbete med Telge Återvinning. Utbyggnaden av FNI prioriteras i de områden där hyresgästernas efterfrågan är störst.
6. Telge Bostäder ska ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på boende anpassade för äldre och studenter.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Samtliga bostäder är tillgänglighetsinventerade sedan tidigare. Det samlade materialet ligger till grund för åtgärder och prioriteringar för ökad tillgänglighet. Uppgifterna på tillgänglighetsnivåerna för fastigheterna är publicerade på telge.se/ söka bostad för att underlätta för hyresgäster med specifika krav på tillgänglighet. I samarbete med Campus Telge och KTH Södertälje erbjuds studentbostäder till deras heltidsstuderande i en separat kategori i

	Hyresbörser. Saknas det kundunderlag för att hyra ut till heltidsstuderande tillhörande Campus Telge eller KTH Södertälje erbjuds visstidsavtal till andra sökande i bostadskön. Samtliga boendeformer förmedlas via vår Hyresbörser.
7. Telge Bostäder ska helt eller delvis finansiera nybyggnation och renovering av beståndet genom försäljning av delar av det befintliga beståndet.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Under 2016 har Telge bostäder sålt 385 lägenheter för att möjliggöra finansiering av delar av moderniserings- och nyproduktionsprojekt. Under 2017 har det förberetts för ytterligare försäljning under 2018.
8. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Bostäder är 5,0 %. ¹	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> Direktavkastningen på totalt kapital var 3,1 %. Totalavkastningen på totalt kapital var 5,1 %. (Totalavkastningen på totalt kapital inkluderar värdeutvecklingen på fastigheterna.)

Telge Hovsjö

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga, förvalta eller med tomträtt och nyttjanderättsavtal nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler. Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> Telge Hovsjö äger fastigheter och förvaltar dessa. Bolaget hyr ut bostäder och lokaler inom bolagets fastigheter och driver fritidsgård på entreprenad, café,

lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer. Bolaget får i de ägda fastigheterna starta och driva verksamheter riktade till de boende i Hovsjö i syfte att utveckla området för de boende.	”kontorshotell” och konferensverksamhet i syfte att utveckla området för de boende.
Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m.fl. för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö. Den del av bolagets verksamhet som lyder under lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostads-aktiebolag, ska bedrivas på affärsmässig grund och med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen. Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Uppfylls genom aktiviteter såsom, samarbetet med Södertälje kommun/fritidsgården och aktiviteter med Hovsjöskolan. Telge Hovsjö samarbetar även med Polisen, Arbetsförmedlingen. Genom fritidsgårdens personal har vi nära samarbete med Hovsjöskolan kring olika aktiviteter och elever som har svårt med skolarbetet, ABF, Sörmlandsidrotten, Nobina bussbolag, Kvinnoföreningen Hovsjö, Hovsjö Forum, El Sistema och Hovsjö Biblioteket. Samarbete med samhällsbyggnadskontoret och parterna inom ramen för Hovsjö Hub. Likställighets- och Lokaliseringsprincipen efterföljs inom ramen för bolagets verksamhet. Självkostnadsprincipen är inte tillämplig inom angiven verksamhet.

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Hovsjö ska ta ett ansvar för området Hovsjö och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i området aktivt arbeta med stadsdelsutvecklingen.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Genom aktiviteter och satsningar som Hovsjösommar, Hovsjönatt, fritidsgård och portvakter skapas förutsättningar för att minska utanförskap, kriminalitet och arbetslöshet. Arbete med detta görs också genom att ta emot praktikanter i organisationen samt samarbeten med bl.a. El Sistema. Telge Hovsjö har även möjliggjort för Kultur & Fritid att bedriva sommarbibliotek på Hubben. Under sommaren bedrev också Södertälje Konsthall ett kostnadsfritt konstkollo för barn och ungdomar i Hubben. Under hösten har stadsbiblioteket öppnat ett permanent bibliotek i Hubben och ny lokal innehållande bl.a. en musikstudio har iordningställts till Hovsjö fritidsgård. LFI bedriver varje vecka kostnadsfri verksamhet för barn och deras familjer och varje vecka anordnar också Hagabergs Folkhögskola språkcafé för alla som vill delta. En föreläsningsserie av Daniel Boyaciglou har genomförts och Peter Svensson från Huskurage har också haft kostnadsfria föreläsningar. I Hubben har bl.a. också anordnats Öppet Hus, Lucia, TH:s 10-års jubileum. Genom fortsatt utveckling av Hovsjö Hub skapas en levande mötesplats för människor i bostadsområdet. Telge Hovsjö har tillsammans med ideella Hovsjöbor drivit ett "pilotprojekt" kring sopor. Projektet startade under december år

	2017 på en av våra gårdar i Hovsjö och fortsätter fram till mitten av februari år 2018. Det har varit väldigt lyckosamt och tanken är att vi skall utvärdera och utveckla idén för att fortsätta med pilotprojektet i hela Hovsjö.
2. Telge Hovsjös långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, strategiska köp, nybyggnation som väger in en framtida efterfrågan samt förslag på finansieringslösningar.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> Den långsiktiga och övergripande investerings- och underhållsplanen uppdaterades och presenterades i samband med affärsplanarbetet. Den långsiktiga planen innehåller försäljning av fastigheter som strategi för att finansiera underhålls- och investeringsåtgärderna. Arbete med att sälja ett radhusområde till de boende (som bostadsrätter) pågår men är ännu ej avslutat vid utgången av 2017.
3. Telge Hovsjö ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Fastighetsnära insamling och sopsortering är nu införd på samtliga områden i Telge Hovsjös bostadsområde. Att säkra hyresgästernas sophantering samt Telge Hovsjös kapacitet är största prioritet. Telge Återvinning är en naturlig samarbetspart i frågorna kring sopor/återvinning.
4. Telge Hovsjö ska helt eller delvis finansiera nybyggnation och renovering av beståndet genom försäljning av delar av det befintliga beståndet.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> Arbete med försäljning av ett radhusområde pågår. Det pågår även ett arbete med att se över möjligheten att avyttra vissa delar av beståndet samt genom partnerskap med ny potentiell privat ägare fortsätta utvecklingen

	av Hovsjö som område.
5. Telge Hovsjö ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.	Ägardirektivet är uppfyllt. Bostadshyran höjdes med 0,75 % 2017. I hyresförhandlingen för 2018 yrkar Telge Hovsjö på differentierad hyreshöjning utifrån Poäng-modellen på områdesnivå. Förhandlingar med Hyresgästföreningen sker numer för hela beståndet i Affärsområdet d.v.s. Telge Hovsjö och Telge Bostäder tillsammans. Förhoppningen är på sikt att skapa en högre grad av bruksvärdeshyra i Södertälje som motsvarar de boendes värderingar av olika faktorer som områdets attraktivitet, fastighetens och lägenhetens standard samt fastighetsägarens service.
6. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Hovsjö är 5,7 %.	Ägardirektivet är delvis uppfyllt. Direktavkastningen på totalt kapital var 3,7 %. Totalavkastningen på totalt kapital var 8,0 %. Totalavkastningen på totalt kapital inkluderar värdeutvecklingen på fastigheterna. Avkastningen är relativt hög men lägre än ägardirektivet.
7. Telge Hovsjö ska själv eller med andra aktörer bidra till att det byggs fler bostäder i Södertälje kommun och medverka till ett varierat bostadsutbud.	Ägardirektivet är uppfyllt. Arbete pågår med att få fram byggrätter på flera olika platser i Hovsjö.
8. Telge Hovsjö ska ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på boende anpassade för äldre och studenter.	Ägardirektivet är uppfyllt. December 2016 har Telge Hovsjö tillgänglighetsinventerats. Detta innebär att vi nu har ett samlat material för översikt till åtgärder för ökad tillgänglighet.

	Aktuella åtgärder: Ramper byggs för ökad tillgänglighet till avfallsskåpen. Handikapp P-plats iordningställd byggnadsnära Hubben. Publika utrymmena i Hubben har inventerats enligt boverkets regler för enkla avhjälptra hinder. Sänka tröskelnivåerna entréer på prioriterade adresser ca 100 st.
--	---

Telge Fastigheter

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta kommersiella lokaler samt andra anläggningar såsom skolbyggnader, service-, idrotts- och kulturanläggningar mm samt därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Telge Fastigheter skall äga och förvalta koncernens fastighetsbestånd för kommersiell verksamhet samt fastigheter för den kommunala förvaltningen. Bolaget skall aktivt förvalta, utveckla och förädla sitt innehav av kommersiella och kommunala fastigheter.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>

lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som avser kommersiell förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom till externa aktörer Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Fastigheter ska till självkostnad tillhandahålla lokaler för kommunens verksamheter. Avseende lokalerna för kommunens verksamheter ska Telge Fastigheter i en organiserad samverkan med kommunen medverka till ett rationellt och effektivt lokalutnyttjande.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Kommunens lokaler hyrs ut till självkostnad och ekonomisk uppföljning sker regelbundet. Telge Fastigheter och kommunen har en väl fungerande organisation för samverkan kring lokalfrågorna (ex. hyresgästmöten, förvaltningsgrupp, kulturhusgrupp, lokalberedningsgrupp och lokalstyrgrupp).
2. Telge Fastigheter ska hyra ut kommersiella lokaler till marknadsmässiga hyror.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> Ett fåtal av de kommersiella lokalerna har ej marknadsmässig hyra (t ex Spinnrocken). Vi arbetar aktivt för att de lokalerna omförhandlas hyresmässigt till marknadsmässiga hyror då förnyade avtal skrivs.

3. Telge Fastigheter ska aktivt medverka i utvecklingen av Södertälje stadskärna – genom att bland annat medverka i Södertälje city i samverkan och utveckling av norra stadskärnan.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Telge Fastigheter medverkar aktivt i arbetet med utveckling av Södertälje Centrum genom centrumföreningen Södertälje City i Samverkan samt deltagande i några arbetsutskott (ex. fastighetsägarutskottet). Genom bland annat beslut att rusta Gjuteriet bidrar TF till utvecklingen av norra stadskärnan.
4. Telge Fastigheters långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, strategiska köp, nybyggnation som väger in en framtida efterfrågan samt förslag på finansieringslösningar.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt/delvis uppfyllt.</i> ● Underhållsplanen och den långsiktiga investeringsplanen uppdateras löpande och presenteras i bland annat i affärsplan och budget. Den senaste övergripande redovisningen för hela koncernstyrelsen skedde vid möte i början av 2017.
5. Telge Fastigheters kulturfastigheter och andra fastigheter med speciell karaktär skall ha en hållbar förvaltning och användning anpassad för fastigheter med ett högt kulturhistoriskt värde.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Telge Fastigheter har bildat ett separat förvaltningsområde för enbart kulturhistoriska fastigheter och har även gemensamt med KoF tagit fram rutiner för den kulturhistoriska förvaltningen.
6. Telge Fastigheter ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i kommunala verksamhetslokaler.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● En standard för källsortering, Miljönären, är framtagen och implementerad i kommunens samtliga skolor och förskolor. Arbetet fortsätter framöver med övriga kommunala lokaler.
7. Telge Fastigheter ska i samarbete med relevanta aktörer arbeta förebyggande för att minimera bränder och skadegörelse och för att öka tryggheten.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Förebyggande arbete pågår med bland annat bevakning, larm och utökad kameraövervakning. Även andra proaktiva

	åtgärder kring fastigheterna pågår som exempelvis ta ner stora buskage m.m.	
8. Telge Fastigheter ska avyttra fastigheten Tellus 5. Vid avyttringen ska, förutom de affärsmässiga villkoren, även köparens ambitioner och förmåga att bidra till Södertälje stadskärnas långsiktiga utveckling bedömmas.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> Arbetet har pågått intensivt under hösten, flera intressenter har lämnat bud. Utvärdering av buden har skett med beaktande av ägardirektivet. En aktör genomför nu DD. Försäljningen beräknas vara genomförd/avslutad under våren 2018.	
9. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Fastigheter är 2,9 % för verksamhetslokaler och 5,7 % för kommersiella lokaler. ²	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> 13,4 % för verksamhetslokaler och 7,1 % för kommersiella lokaler per 31 juli. Bedömningen är att ägardirektivet även kommer vara uppfyllt per 31 december.	

Telge Nät

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva energiproduktion och energidistribution inom områden gas, kyla, el- och fjärrvärme, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för energirörelsens behov, vidare att bedriva kompletterande energiservice och energikonsultarbete och idka annan med energiverksamheten förenlig verksamhet.	Telge Nät förser, via eget distributionsnät, Södertälje och Nykvarn med fjärrvärme från Söderenergi. Järna förses med fjärrvärme via egen produktion (samarbete med Lantmännen/Cerealia) i Järna. Telge Nät erbjuder även energitjänster med bla energikonsultarbete.
Föremålet för bolagets verksamhet är därutöver att bedriva stadsnätsverksamhet som innebär att bygga och driva bredbandsnät som utnyttjas av	Telge Nät driver ett öppet fiberbaserat kommunikationsnät i Södertälje där både företag och privatpersoner erbjuds ansluta sig till nätet. I stadsnätet finns tjänster för TV, data- och telekommunikation.

² För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

tjänsteleverantörer som levererar bland annat data-, telefoni- och TV-tjänster. Föremålet för bolagets verksamhet är vidare att vara huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen, att tillgodose samhällets behov av vatten i erforderlig mängd och tryck och av sådan beskaffenhet som erfordras för hushållsändamål, att motta och hantera avloppsvatten enligt ställda myndighetskrav, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för VA-verksamhetens behov, att handlägga frågor om avgifter och taxor.	Telge Nät är VA-huvudman för Södertälje kommuns allmänna VA-anläggning och ansvarig för produktion och distribution av dricksvatten, bortledning och omhändertagande av avlopp från hushåll och industrier samt drift och underhåll av hela ledningsnätet fram till fastighetsgräns. Vidare verkställer Telge Nät kommunfullmäktiges beslut om förändring av VA-verksamhetsområdets geografiska omfattning. VA-verksamheten lyder under Vattentjänstlagen (2006:412).
Bolaget skall tillhandahålla kompletta energilösningar, stadsnäts- och VA-tjänster med långsiktig positiv miljöpåverkan till i första hand kommunens innevånare, näringsliv och offentlig verksamhet. Bolaget skall eftersträva en hög leveranssäkerhet. Den del av bolagets verksamhet som lyder under ellagen, naturgaslagen och/eller fjärrvärmelagen ska bedrivas på affärsmässig grund. Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom	Telge Nät har miljömål som styr mot det övergripande kommunala målet att vara fossilbränslefri år 2020. Telge Nät har en hög leveranssäkerhet på samtliga produkter. Leveranssäkerheten är en viktig parameter och som Telge Nät har målsatt. Telge Nät arbetar även med REVAQ-insatser. Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten. Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten. Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.

upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.	
Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Nät ska taxor vara utformade så att långsiktigt hållbar användning av naturresurser främjas.	Taxorna är uppbyggda med en rörlig prisdel. Översyn av taxor görs kontinuerligt. ●
2. Telge Nät ska planera projekt med kommunen och säkerställa effektivt utförande samtidigt som störningar minimeras. När nya VA-områden inrättas ska de avloppslösningar väljas som är långsiktigt bäst för samhället både ur ett miljömässigt och ekonomiskt perspektiv.	Projektsamrådsmöten med kommunen sker månadsvis. Projekt & Exploateringsråd med kommunen kvartalsvis. Strategimöte mellan SBK och Telge Nät hålls regelbundet. En Key account manager är utsedd för att säkerställa samarbetet. ● En VA-utredning görs för varje enskilt område för att bedöma om vilken den bästa tekniska avloppslösningen är.
3. Telge Nät ska, medverka i förvaltningens utredning om hur bredbandet kan byggas ut i kommunen (förutsättningar, kostnader, konsekvenser, möjliga samarbeten etc.).	Telge Nät medverkar i arbetet med att ta fram en bredbandsstrategi för Södertälje kommun. Arbetet drivs av kommunen. ●
4. Telge Nät ska långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska innehålla, förutom planerade åtgärder, förslag på finansieringslösningar.	Re- och nyinvesteringsplaner upprättas årligen och beslutas i Telge Nät AB styrelse under våren för vidare redovisning i koncernledning. ●
5. Telge Nät ska energiproduktion ska senast 2020 bestå av enbart förnyelsebar energi. En handlingsplan ska tas fram för detta och uppdateras årligen.	Järna Panncentral producerar med ca 80 % biobränsle. 2016 gick tillståndet ut för att använda eldningsolja EO5 (beroende på svavelhalten). Åtgärder för inte längre använda eldningsolja EO5 är genomförda. Pannorna är, sedan oktober 2016, konverterade till bioolja. ●

	Lantmännen/Cerealia. TNs fjärrvärme produceras med förnyelsebara bränslen.
6. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Nät är 4,6 % för VA, 5,2 % för elnät, 7,1 % för fjärrvärme och 7,8 % för bredband. ³	Bedömningen bygger på utfallet ackumulerat november 2017. VA – avkastningskravet uppfyllt Elnät – avkastningskravet uppfyllt Fjärrvärme – avkastningskrav uppfyllt Bredband – avkastningskravet uppfyllt

Telge Återvinning

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva insamling och behandling av avfall och därmed förenlig verksamhet. Bolaget skall vidare bedriva utveckling och försäljning av miljöriktig återanvändning av restprodukter och därmed förenlig verksamhet inom återvinningsområdet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Telge Återvinning skall tillhandahålla kretsloppsanpassade återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen. Bolaget skall utveckla möjligheterna att tillvarata resurser genom återanvändning och återvinning. Telge Återvinning skall svara för kommunens skyldighet enligt miljöbalken att insamla och behandla avfall. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommun-medlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>

³ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Återvinning ska aktivt arbeta för att öka andelen grovavfall som går till återbruk.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt</i> Idag finns möjlighet att lämna produkter för återbruk både på Returen och Tveta. En återbruksdag har anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk. Mellan 2014 och 2015 ökade mängden 2016 minskade mängden. Trenden för 2017 är fortsatt minskad mängd.
2. Telge Återvinning ska verka för att andelen insamlad mängd matavfall ska öka i förhållande till totala mängden avfall i hela Södertälje för vidare användning som biogas.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> Telge Återvinning verkar för att insamlad mängd ska vara korrekt sorterad. Vi verkar för att samla in ökade mängder matavfall med hög kvalitet. Materialet går vidare till Syvab för tillverkning av biogas- och biogödsel.
3. Telge Återvinning ska tillsammans med bostads- och fastighetsbolagen i kommunen fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i småhus, flerbostadshus och kommunala verksamhetslokaler i hela kommunen.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt</i> Vi har utrett vilken kapacitet vi har för att utöka FNI så att när bostads- och fastighetsbolagen önskar fortsätta utbyggnaden av FNI har vi kapacitet och möjlighet att leverera tjänsten. Vi har varit delaktiga i att ta fram konceptet "Miljönären". Träffar fastighetsägarna regelbundet.

4. Telge Återvinning ska verka för en ökad kunskap om återvinning och hållbart samhälle, med syfte att minska avfallsmängderna. Riktade insatser ska göras i kommunens för- och grundskolor. Öppet hus ska genomföras på Tveta anläggningen med information om avfallshantering och återbruk.	<i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt</i> Telge Återvinning var medarrangör till "Tobbe Trollkarl" under v 19. Det var en del i Södertälje rent-kampanjen med inriktning till skol- och förskolebarn. En återbruksdag har anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk. Telge Återvinning var även representerade under Södertäljefestivalen och kommunens medborgardag. Vi har varit delaktiga i framtagande av ny avfallsplan och taxeföreskrifter för Södertälje kommun. Detta arbete är en förutsättning för att vi i framtiden ska göra det ännu enklare för kunden och även förbättra sorteringen. På sikt kommer detta arbete förmodligen även att minska mängden avfall. Öppet hus har ej genomförts.
5. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Återvinning är 1,0 % för hushållsverksamhet och 9,8 % för kommersiell verksamhet.⁴	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.

Telge Energi

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till ändamål att bedriva handel med energi och därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Bolagets syfte är att erbjuda energiavtal och näraliggande tjänster till hushåll och företag i Sverige. Bolaget ska verka för en ökad konkurrens på energimarknaden. Verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund i enlighet med ellagen (1997:857).	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> Bolaget har samma attraktiva och gröna erbjudande för såväl Södertäljebor som för övriga elkunder, och med fortsatt tillväxt på marknaden visar det att vi har konkurrensmässiga elavtal och erbjudanden

⁴ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Energi ska öka företagets värde genom organisk tillväxt och strategiska samarbeten.	Bolaget har ökat bolagsvärdet genom rejäl resultattillväxt de senaste 6 åren
2. Telge Energi ska endast sälja elavtal med ren el dvs. sol, vind och vatten.	Bolaget har enbart förnybar energi i vår portfölj.
3. Telge Energi ska stödja utbyggnaden av sol- och vindkraftsproduktion genom att exempelvis sälja andelar i produktionsanläggningar, sol- och vindel, köpa in överproduktion från producenter samt erbjuda nettodebitering av el.	Bolaget stödjer aktivt utbyggnad av sol- och vindkrafts-produktion. Bolaget har investerat 70 MSEK i utbyggnad av förnybar energi sedan 2008. Bolaget har också skapat en kundägd vindförening som byggt två vindkraftverk och erbjuder både företags- och privatkunder solcellspaketslösningar.
4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Energi är 11,9 %. ⁵	Bolaget klarar avkastningskravet
Telge Energi ska fortsättningsvis sälja el till privatpersoner och mindre företag, på upp till 10 GWh.	Bolaget har ingen aktiv försäljning till kunder med en volym över 10 GWh.

Telge Inköp

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till föremål för sin verksamhet att för Södertälje kommun och dess bolag och i förekommande fall andra närliggande kommuner och av dessa ägda bolag - bedriva inköpsverksamhet i form av upphandlingar, tecknande av ramavtal, utveckling av inköpsprocesser och därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>
Bolagets syfte är att genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunen och koncernen.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>

⁵ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Inköp ska säkra att; - det i alla upphandlingar ställs krav på att samtliga leverantörer följer Södertälje kommuns och dess bolags uppförandekod för leverantörer. - även mindre leverantörer ges möjlighet att delta i upphandlingar. - det i alla upphandlingar ställs krav på att leverantörer och underleverantörer utan kollektivavtal ska ha ekonomiska villkor, arbetsmiljö och försäkringsskydd för sina anställda som motsvarar sådana avtal.	Samtliga ramavtalsleverantörer (ej DU) skriver på uppförandekoden och svarar på en enkät. Inga exkluderande krav ställs så lokala leverantörer kan delta i samtliga upphandlingar. Inför varje upphandling som annonseras tar vi fram en upphandlingsstrategi. I denna får verksamheterna förklara om de delat upp upphandlingen i mindre delar eller om de på annat sätt möjliggjort för lokala leverantörer att delta i upphandlingarna. I alla upphandlingar ställer krav på antingen kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor. Sedan 1 juni 2017 trädde nya bestämmelser i kraft att vissa upphandlingar, över tröskelvärde samt efter behövlighetsbedömning, skall innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor. Vi har dessa villkor i lokalvårdsavtal, persontransporter samt hemtjänst.

2. Telge Inköp ska ansvara för kontroll av inköpsmönster samt efterlevnad av ingångna avtal tillsammans med sina kunder. Telge Inköp ska månadsvis sammanställa statusrapporter som visar om beställarorganisationen når målet på 85 % köp inom avtal.	Inköpsrapport skickas månatligen ut och följs upp kvartalsvis. Den är också underlag för den årliga internkontrollen som genomförs. För helåret hade Södertälje kommun 89 % och Telge 91 % på avtalstroheten. <i>Kommentar till ägardirektiv: Efterlevnad är en för vid definition och behöver förtydligas i kommande ägardirektiv. Styrelsen föreslår att definitionen förtydligas så att efterlevnad definieras antingen att det enbart avser avtalstrohet i procentuellt hänseende eller att det är en efterlevnad av samtliga avtalsvillkor.</i>
3. Telge Inköp ska stödja nämnderna och bolagen genom upphandlingsstrategin så att de kan ställa krav på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i annonserade upphandlingar. Till exempel genom sociala klausuler, krav på ekologiska varor, tillgänglighet och djurskyddsregler och att inget GMO (genetiskt modifierade organismer) förekommer.	Under 2016 och 2017 har Telge inköp utbildat styrelser och nämnder, med undantag av miljönämnden samt Kultur-och fritidsnämnden. Vi har avtal med krav på ekologiska varor, djurskyddsregler och GMO. Uppfyllnad av GMO i livsmedel går ej att följa upp utan detta görs genom att handla ekologiskt där definitionen inbegriper att det då ej kan vara GMO. Tillgänglighetsperspektivet ombesörjs i kravspecifikationerna i relevanta fall.
4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Inköp är 0 %. ⁶	Telge Inköp uppfyller kravet

Södertälje Hamn

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget skall, inom Södertälje kommun, bedriva hamn-, stuveri-, terminal- och godsvårdsverksamhet samt i anslutning härtill transport-, lagrings- och speditiönsverksamhet och annan därmed förenlig verksamhet.	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.
Södertälje Hamn ska vara en marknadsanpassad fullservicehamn och	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.

⁶ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

därmed en resurs för näringslivet i Södertälje samt Stockholms- och Mälardalenregionen. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Kommunen kommer att exploatera Almnäs som ett nytt industri- och logistikområde. Södertälje Hamn ska medverka i arbetet med att finna nya möjliga företagsetableringar inom området.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Samarbetet med samhällsbyggnadskontoret (sbk) har markant förbättrats och löpande avstämningar hålls. Södertälje Hamn har hänvisat en rad potentiella kunder till sbk. Södertälje Hamn arrenderar själva markområden i Stockholm Syd. Södertälje Hamn har fått plats i projektets referensgrupp.
2. Södertälje Hamn ska utveckla verksamheten kring mottagning av projektgodis för byggen i Stockholm/Mälardalen	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Under 2017 har Södertälje Hamn hanterat såväl bostadsprojekt samt två stora infrastrukturprojekt. Stora delar av stuveriet har utbildats i säkra lyft.

3. Södertälje Hamn ska utveckla verksamheten kring mottagning av fordon för att bli ledande i Sverige	Ägardirektivet är uppfyllt. Volym prognosen för RoRo 2017 ser ut att bli de högsta någonsin. Nytt bilmärke på väg in kvartal 1 2018.	
4. Det långsiktiga avkastningskravet för Södertälje Hamn är 7,7 %. ⁷	Ägardirektivet är uppfyllt.	

Tom Tits

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget ska inom Södertälje kommun driva och utveckla ett science center med därmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet omfattar även att driva och utveckla förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning. Bolaget bedriver även restaurang- och caféverksamhet.	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål. Med science centret som kärnverksamhet och utgångspunkt är Tom Tit ett uppskattat besöksmål för allmänbesökare. Skolor och förskolor nås via pedagogisk- och fortbildningsverksamhet. Via den profilerande konferens- och eventverksamheten nås ett ökande antal vuxengrupper. Genom att driva restaurang och café erbjuds kunderna en komplett upplevelse, som är nödvändig i konkurrensen med övriga besöksmål. Förskolan är mycket uppskattad och efterfrågad både hos kommunens barnfamiljer och av besökande studiegrupper.
Genom Tom Tits Experiments verksamhet ska Södertäljes utveckling stärkas. Tom Tits Experiment ska stärka Södertälje genom att bidra till stadens profil och attraktionskraft, både som besöksmål, bostadsort och	Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål. Tom Tits varumärke är ett av kommunens mest omtyckta och välkända, detta blev

⁷ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

företagsmiljö. Det ska ske genom att vara det ledande utflyktsmålet med avseende på lärande upplevelser. Alla besökare ska stimuleras att utforska och undersöka fenomen och företeelser i sin omgivning och därmed upptäcka det lustfyllda lärandet. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.	tydligt inte minst efter den destinationsanalys som kommunen lät göra under året. Tom Tit har under flera år arbetat med att utveckla programverksamheten. Från 2015 och framåt har fokus legat på upprustning av utställning och fastighet samt förbättring av kommunikationen om experimenten. 2017 fick Tom Tit återigen priser inom kategorierna "Stockholms mest barnvänliga museum" och "Stockholmarnas favoritmuseum" i en oberoende branschundersökning. Många företag söker samarbete med Tom Tits Experiment, vilket är ytterligare ett kvitto på varumärkets attraktivitet och hur det stärker den positiva bilden av Södertälje. Genom satsningar på konferens- och eventverksamhet ökar också antalet företagsbesök från andra kommuner och sätter Södertälje på kartan. Tom Tit har även under året medverkat vid lokala arrangemang för att stärka banden till kommunens invånare. Bolaget har en profilerad produkt och ett starkt varumärke som skapar ett mervärde för kommunen och dess invånare, inte minst genom det nära samarbetet med kommunens skolor. Bolaget följer i samtliga avseenden kommunallagen.
---	---

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Tom Tits Experiment ska erbjuda allmänhet och professionella en gränsöverskridande mötesplats för att sprida intresse för naturvetenskap och teknik. Kärnverksamheten ska fortsatt utvecklas utifrån konceptet att vara en unik	Ägardirektivet är uppfyllt. Detta är en förutsättning och kravställning i all vår verksamhet och en bärande del i både verksamhetsidé och varumärke. I detta ligger

lärandemiljö bestående av interaktiva experiment och fenomen.	också vår attraktionskraft i samarbeten med andra företag.
2. Tom Tits Experiment ska erbjuda relevant och framåtskridande ämneskunskap och ämnesdidaktik i naturvetenskap och teknik för förskolan och skolan baserat på aktuella läroplaner.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Under de senaste året har vi förberett för den reviderade läroplanen som gäller från och med 2016 och vi kan erbjuda både relevant fortbildning och skolprogram i programmering och datalogiskt tänkande. Vi är en resurs i de förmågor som skall bedömas i naturvetenskap och teknik enligt gällande läroplaner. Vi erbjuder delar av kursplanernas centrala innehåll i naturvetenskap och teknik.
3. Tom Tits Experiment erbjuder Södertälje kommuns förskolor och skolor en attraktiv lärandemiljö och kompetensutveckling. Särskilda insatser ska riktas mot kommunens förskolor och skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Under de senaste två åren har vi, genom kommunfinansiering, erbjudit besök för kommunens skolor. Parallellt med detta utför vi både didaktisk och ämnesinriktad fortbildning av lärare. Vi har fördjupat vårt samarbete ytterligare med kommunens skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.
4. Det långsiktiga avkastningskravet för Tom Tits Experiment är 9.8 %. ⁸	<i>Ägardirektivet uppfylls ej.</i> De ekonomiska resultatet för 2017 är under budget. De högt uppsatta målet på 185 000 besökare har inte nåts utan verksamheten tog emot knappt 170 000 besökare under året. Det lägre besöksantalet påverkar såväl entréintäkter som merförsäljning (butik och restaurang/café).

⁸ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga.

	Sommarens besökssiffror påverkas av bland annat den ändrade omvärlden i form av ökat utbud och ny konkurrens och att 17 av Stockholms museer har statligt finansierade entréer. Även interna utmaningar i form av en eftersatt utställning med stort upprustningsbehov påverkar besöksantalet negativt.
--	---

Telge Tillväxt

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Telge Tillväxt har till föremål för sin verksamhet att anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svenskundervisning mm och därmed kraftigt minska arbetslösheten.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i>

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Tillväxt ska årligen erbjuda minst 100 arbetslösa unga vuxna i Södertälje (i första hand upp till 24 år) anställning och kompetensutveckling under max ett år, med målsättning att de därefter går till anställning, företagande eller studier.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Under 2017 har 101 unga vuxna anställts.
2. Telge Tillväxt ska verka som ett socialt hållbart företag och marknadsföras som ett sådant.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i>
3. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Tillväxt är 0 %.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> Förväntat utfall 2017 är +-0 (-0,4 i budget)

Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor

Telgekoncernen har som mål att vara en attraktiv arbetsplats med engagerade och motiverade medarbetare och ett bra ledarskap. Jämställdhet och ökad mångfald hos chefer och medarbetare är därför prioriterade mål för hela koncernen.

Värderingar och engagemang

Telgekoncernen har en värdegrund som utgår från lean; vi ser kundens behov, respekterar varandra och tar bort onödiga arbetsmoment. Denna värdegrund kombineras med våra kärnvärden personlig, öppen, enkel och modig. Tillsammans visar de vägen för koncernens ledarskap och medarbetarskap.

Grunden för hur ledarskapet utövas finns i det behovsanpassade ledarskapet, Telges ledare har till uppgift att skapa inre motivation hos sina medarbetare och ska på det sättet främja att medarbetarnas upplevelse av kompetens, självstyre och samhörighet.

Koncernens värdegrund och kärnvärden påverkar hur alla medarbetare ska förhålla sig till varandra internt och externt mot kunder, leverantörer ägare och övriga intressenter. De ska ses som ett styrmedel och en tydlig vägvisare för en effektiv och mer framgångsrik organisation och en företagskultur med inre motiverade medarbetare. Detta ledarskap och medarbetarskap bidrar bland annat till långsiktigt förtroende på marknaden, förstärkta affärsrelationer och ökad lönsamhet. De insatser och verktyg som chefer och medarbetare har tillgängliga bygger alla på denna grund, allt från utvecklingssamtal till utvecklingsinsatser för ledare och medarbetare.

För att säkerställa långsiktigt kompetensförsörjning, öka intern rörlighet och utveckling i önskat ledarskap hos Telgekoncernens chefer pågår ett ständigt arbete. För att lyckas arbetar koncernen aktivt med att utveckla hur man på bästa möjliga sätt attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller medarbetare med ambition att alltid ha rätt person på rätt plats.

Ledarskapsutveckling

Under 2017 genomfördes tre dagars ledarutvecklingsutbildning med fokus på behovsfrämjande ledarskap för samtliga chefer inom koncernen. Efter utbildningen görs en nollmätning av ledarskapet och i november 2017 gjordes en uppföljande mätning. Mätningen görs av både chef och medarbetare och resultatet ger en bild av medarbetarnas upplevelse av behovstillfredsställelse samt i vilken utsträckning som ledaren uppvisare ett behovsfrämjande ledarskap. Resultaten av mätningarna visar en positiv förflyttning på koncernnivå. Denna mätning är årligt återkommande.

Medarbetarundersökning Telgepulsen är en kort enkät som mäter trender rörande socialt klimat, medarbetarskap, värderingsstyrt ledarskap och målkvalité. Mätningen genomförs på alla verksamheter månadsvis eller kvartalsvis. På så sätt kan förbättringsområden fångas upp och problem åtgärdas omgående.

Arbetsmiljö

Koncernens ledningssystem för arbetsmiljö är certifierat enligt AFS:s Systematiskt arbetsmiljöarbete (2001:1). Arbetet följs upp genom både interna och externa revisioner. Avvikelse och förbättringsförslag från dessa hanteras och leder till kontinuerliga förbättringar inom området. I den årliga ledningens genomgång har koncernledningen funnit att arbetsmiljöarbetet generellt fungerar bra, men att förbättringar behöver ske inom avvikelshantering. Flera åtgärder är vidtagna och planerade inom området. Under 2017 noterades det inom arbetsmiljöområdet 316 riskobservationer, 64 tillbud och 49 olyckor.

Antal anställda i Telgekoncernen - könsfördelning

Antalet medarbetare omräknat i heltidstjänster (Full Time Employment) var under 2017;

- 774 heltidstjänster, varav 302 heltidstjänster kvinnor och 472 heltidstjänster män.

I förhållande till föregående år har antalet heltidstjänster minskat med 12 heltidstjänster. På Vd-poster under 2017 är fördelningen 44 % kvinnor och 56 % män, en ökning från föregående år (33 % kvinnor).

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i koncernen minskade återigen under 2017 jämfört med föregående år.

Total sjukfrånvaro ^[1]	2017	2016	2015
Telge	4,7	4,2	3,3
Telge Bostäder	5,0	6,7	8,0
Telge Energi	2,6	3,9	5,8
Telge Fastigheter	4,1	3,9	4,9
Telge Nät	3,8	3,7	3,3
Telge Återvinning*	–	7,6	7,6
Tom Tits Experiment	6,2	7,3	4,2
Södertälje Hamn	4,9	6,0	5,1
Telge Hovsjö*	-	2,0	4,5
Telge Inköp	3,9	6,0	8,1
Telge Tillväxt	6,4	5,9	7,0
Snitt för koncernen	4,3	5,1	5,5

* Telge Återvinnings anställda gick under 2016 över till Telge Nät

* Telge Hovsjös anställda gick under 2016 över till Telge Bostäder

Kompetensutveckling

Förutom de individuella kompetensutvecklingsinsatser som bestäms i det årliga utvecklingssamtalet har en rad olika utbildningsinsatser genomförts.

- Under 2017 har en webbaserad arbetsmiljöutbildning tagits fram i samarbete med kommunförvaltningen. Denna utbildning fungerar som en repetition inom arbetsmiljöområdet.
- Telge har både egna och gemensamma chefsträffar med kommunförvaltningen. Chefsträffarna innehåller information och kompetensutvecklande insatser utifrån aktuella ämnen för kommunförvaltning och koncernen.
- Ledarskapsutbildning, samtliga chefer har under 2017 gått igenom en tredagars utbildning i behovsfrämjande ledarskap, ett antal nyckelpersoner har också fått en 1-dagars utbildning inom ämnet.
- Ett tjugotal chefer gick på Pactas kurs "Arbetsrätt i praktiken" som arrangerades på Hovsjö Hub.

^[1] Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Uppföljning av tillämpliga policyer antagna av kommunfullmäktige

Uppföljning av Miljöprogram och Klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016(2017)

Södertälje kommuns miljöprogram omfattar fyra delområden; Mark och Vatten, Energi och klimat, Bebyggelse och transporter samt Konsumtion och beteende. Kommunen har en fördjupad strategi för klimat och energi vilket påvisar att detta område är prioriterat för kommunen. Fokus är att minska den fossila andelen koldioxid i organisationen.

Fokus på hållbarhet genomsyrar Telgekoncernens verksamhet och arbetet med att förbättra miljön pågår på flera sätt. Dels genom om att minska den direkta påverkan på miljön, t.ex. genom att minska energianvändningen, dels genom att påverka indirekt, t.ex. genom val av leverantörer och erbjudanden till kunden.

Samtliga delar av verksamheten arbetar med en handlingsplan för att uppnå en fossilbränslefri organisation 2020. Ambitionen är högt satt och innebär investeringar och ett behov av prioritering. Handlingsplanerna ger möjlighet att prioritera vilka åtgärder som ger bäst effekt ur ett hållbarhetsperspektiv dvs. utifrån miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

Ett nytt miljöprogram, för 2018-2021, med samma delområden har antagits under året. Miljön och klimatet är en av de viktigaste framtidsfrågorna globalt och även för den lokala miljön i Södertälje. Det övergripande miljömålet i det nya programmet är att lämna över ett samhälle till de kommande generationerna där de stora miljöproblemen är lösta och utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

Nedanstående är en redovisning av Miljöprogrammet 2013-2016. En komplett redovisning av mål och delmål i Miljöprogrammet 2013-2016, med klimatstrategi och energiplan finns i bilaga 3.

Mark och Vatten

I kommunens omvandlingsområden har Telge Nät investerat i vatten- och avloppsnät, elnät, fjärrvärme och utbyggnad av stadsnät. Dessutom har flera reinvesteringar genomförts för att bibehålla och förbättra kvaliteten i samtliga nät.

Inom vattenverksamheten har arbetet med att utreda Södertäljes framtida vattenförsörjning fortsatt. Telge Nät har medverkat i att färdigställa en ny lågreservoar

och nya tryckstegringspumpar i Djupdal. Syftet med investeringen är att säkra dricksvattenförsörjningen.

En avslutningsplan är framtagen och godkänd för att avsluta/sluttäcka de deponier som finns på Tveta. Detta ger Telge Återvinning möjlighet att påbörja arbetet.

Tom Tits verksamhet är delvis belägen på gammal industrimark och efter saneringen av norra parken, och återställandet av densamma, öppnades parken för besökare till sommarsäsongen 2017. Parkens tema är idag ekosystemtjänster och hållbara energisystem, bland annat finns idag en solblomma och inom kort kommer Sveriges första vindträd att installeras.

Energi och klimat

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt men värme och el kommer att behövas för att hålla fastigheterna varma och upplysta. Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden hos både Telge Fastigheter och Telge Bostäder.

I november 2017 tilldelades en av Telge fastigheters fastighet, Lampan 28, miljöcertifikatet Miljöbyggnad silver. Detta är kommunens första flerbostadshus som klarat en sådan certifiering. Fastigheten färdigställdes 2014 och består av 105 lägenheter. För att klara de hårda energikraven har byggnaden en solcellsanläggning på taket. Solcellanläggningen producerar c:a 85 kW och vilket täcker ungefär en tredjedel av fastighetens årliga elförbrukning. Framgent eftersträvar bolaget i all nyproduktion en certifiering Miljöbyggnad, nivå silver.

Några av de åtgärder som är vidtagna under verksamhetsåret för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är:

- Nybyggnationer på Telge Fastigheter projekteras för 30 % under BBR standard.
- Telgekoncernen fortsätter att köpa en elmix av sol, vind och vatten
- Fortsatt har bolagen bytt ut diesel till HVO för sina fordon och koldioxidutsläppen fortsätter att sjunka.
- Telge Energi fortsätter att erbjuda sol i alla avtal. Idag levererar över 1 000 villaägare och företagare solkraft till Telge Energi. Solkraften står nu för 2,9 % av den totala elmixen.
- Telge Fastigheter har under året startat ett arbete med att identifiera större energibesparingar i elförbrukningen i fastigheterna. Dessutom har upphandlingar skett för ytterligare fyra solcellsanläggningar vilka kommer att utföras under 2018.

- Telge Återvinning har införskaffat flera nya tunga fordon samtidigt som gamla fordons sålts av. De gemensamma fordonen byts ut, i takt med att leasingkontrakten går ut, mot elhybrider.

Bebyggelse och transporter

Programmet för utemiljö vid skolgårdar "Standard och utformning på förskole- och skolgårdar" ingår i projektanvisningar för byggprojekt. Arbetet med att anpassa skolgårdar utförs nu efter en prioriteringslista.

Konsumtion och beteende

Genom att föregå med gott exempel och ge kunder möjligheter att göra ett miljöval har Telgekoncernen under verksamhetsåret gjort bl.a. följande insatser har under verksamhetsåret.

- *Fastighetsnära insamling och Miljönären*

Under september 2017 genomfördes en förstudie av nuläget med avfallshanteringen. Detta resulterade i att en avfallssamordnare ska rekryteras till Telge Bostäder för att långsiktigt driva och samordna avfallsfrågor enligt Södertälje kommuns avfallsplan i samarbete med Telge Återvinning.

Fastighetsnära insamling och sopsortering är nu infört på samtliga områden i Telge Hovsjös bostadsområde. Punktinsatser med extra personal, som informerat om hur och varför man ska sortera samt ny tydligare skyltning av sopkärlen är några av de åtgärder som utförts för att underlätta för kunderna att göra rätt. Mer än 16 500 stycken hushåll boende i villor och flerfamiljshus valt att ha fastighetsnära insamling (FNI), vilket innebär en ökad kvalitet och mängd insamlat återvunnet material.

Telge Återvinning var medarrangör till "Tobbe Trollkarl" under v 19. Det var en del i Södertälje rent-kampanjen med inriktning till skol- och förskolebarn. En återbruksdag har anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk. Telge Återvinning var även representerade under Södertäljefestivalen och kommunens medborgardag.

Telge Fastigheter arbetar tillsammans med Telge Återvinning och kommunen med ett större projekt gällande sopsortering i skolor och förskolor - Miljönären. En standard för källsortering är framtagen och implementerad i kommunens samtliga skolor och förskolor. Arbetet har fortsatt med övriga kommunala lokaler.

- *Energi*

Telge Energi stödjer aktivt utbyggnad av sol- och vindkraftsproduktion. Bolaget har också skapat en kundägd vindförening som byggt två vindkraftverk och erbjuder både företags- och privat kunder solcellspaketslösningar.

Telge Energi driver tillsammans med Solelkommissionen (HSB, JM, Solkompaniet och Vasakronan) frågan om att göra det enklare och mer lönsamt att installera solceller för privatpersoner och företag.

Telge Energi har under året lanserat flera nya hållbara tilläggsprodukter bland annat 100 % Svensk sol och 100 % Svensk vind.

- *Annat*

Telge Energi samarbetar med WWF både kring hur vattenkraften kan bli ännu mer hållbar och kring den uppmärksammade jämförelsesajt smutselskollen.se (där du enkelt kan se hur smutsigt respektive rent ditt elbolag är).

Telge Återvinnings anläggningar, Tveta och Returen, har fortsatt att gett kunderna möjligheten att lämna möbler för återbruk.

Uppföljning av Handikappolitiskt program

Under 2011 antog kommunfullmäktige ett Handikappolitiskt program för Södertälje kommun.

Södertälje skall vara en kommun där alla människor har förutsättning att leva ett jämlikt och självständigt liv samt vara fullt delaktiga i samhället utan diskriminering.

Denna vision är Södertälje kommuns ledstjärna i det handikappolitiska arbetet.

Nedan följer de åtgärder som vidtagits inom Telgekoncernen för att förbättra den kommunikativa och fysiska tillgängligheten under året.

1. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka medvetandet och kunskapen hos anställda och förtroendevalda om situationen för personer med funktionsnedsättning som även ökar förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att ta sig in på arbetsmarknaden.

Telge Bostäder och Telge Hovsjö

Telge Bostäder är öppna för att ta emot personer med olika funktionsvariationer både som praktikanter men även som anställda. Vi ser inte några strukturella hinder i verksamheten under förutsättning att vi kan säkerställa en god arbetsmiljö.

Telge Fastigheter

Vi jobbar efter boken "Bygg i kapp handikapp" i förvaltningen och i våra projekt. Vi deltar i kommunens grupp för tillgänglighetsfrågor i offentliga lokaler och utemiljö, både styrgruppen och arbetsgruppen. I våra byggprojekt har vi alltid tillgänglighetskonsulter som stöd i projekten för att överblicka alla typer av funktionsnedsättning. Vi bygger därmed tillgängliga lokaler anpassade för funktionsnedsättningar. Vi har en handlingsplan/standard för "enkelt avhjälpta hinder" som vi arbetar efter. Vi har i denna inventerat alla våra offentliga fastigheter och varje fastighet har en handlingsplan. Vi har ett samarbete med lokala handikapprådet i varje större byggprojekt där vi går igenom lösningar tillsammans.

Tom Tit

Vi arbetar och talar kontinuerligt om alla människors lika värde. Vi har som mål att alltid ha ett antal resurser i verksamheten med olika funktionsnedsättningar för att ge dem möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och för att öka förståelsen bland alla kunder och vår personal.

Telge Nät

Telge Nät har, och kommer att fortsätta, arbetet med ökad mångfald inom bolaget. Det är även ett av målen för 2018.

Telge Återvinning

I de möten som hanterar arbetsmiljö (samverkans- och skyddskommittémöten, arbetsplatsträffar och särskilda arbetsmiljömöten) diskuteras särskilda behov och lösningar hos både kunder och medarbetare, t ex i samband med rehab kan medarbetare få anpassade arbetsuppgifter för att säkerställa en stabil återgång. Fackliga skyddsombud är närvarande och regionala skyddsombud tar del av protokoll.

Avvikelser, inkl de fall där funktionshinder är inblandade och kräver särskilda lösningar, hanteras löpande i ett särskilt webbaserat system (ENIA) kopplat till försäkringskassan, försäkringsbolaget och Arbetsmiljöverket.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt har ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen och deras SIUS-konsulent. Anpassning av arbetsuppgifter och gruppindelning sker med hänsyn tagen till individens förmåga och art av funktionsnedsättning.

2. Vilka åtgärder har tagits för att öka den kommunikativa tillgängligheten.

Telge Bostäder och Telge Hovsjö

För att våra material och skrifter skall vara lätta att ta till sig så eftersträvar AO-Bo ett enkelt språk. Därtill görs vissa skrifter på flera olika språk.

Vi använder oss av jämlik kommunikation som nu finns i Telges språkguide. Vi strävar efter en jämlik kommunikation. Det innebär att vi stannar upp och tänker till innan vi kommunicerar ”som vi alltid har gjort”. Det gör vi eftersom varje läsare, lyssnare och mottagare har rätt att känna sig inkluderad, värdefull och sedd – oavsett kön, etnicitet, trosuppfattning, ålder, sexuell läggning eller funktionsvariation.

Information om tillgänglighetsnivåer för fastigheter ligger på telge.se där kund som söker bostad enkelt kan ta del av uppgifterna.

Telge Fastigheter

Digital plattform för felanmälan som komplement till kundtjänst via telefon. I gallerierna har vi bland annat talande utrymningslarm.

Tom Tit

Omarbetning av hemsidan den för att öka tillgängligheten. Vi kommer att implementera en ”Talande webb” från Funka.se för att bli mer tillgängliga för besökare med dyslexi och synskador. Den följer dyslexiförbundets och synskadades riksförbunds riktlinjer.

Telge Nät

Telge Nät ansvarar för stadsnätet vilket möjliggör en ökad tillgänglighet för många medarbetare inom kommunen.

Telge Återvinning

Vi arbetar kontinuerligt med ökad läsbarhet i våra trycksaker, på webben och genom responsiv design i mobiltelefoner, läsplattor osv. Det inkluderar förenkling och tydlighet i språket så att det är lättförståeligt för alla kunder/brukare.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt har etablerat ett samarbete med den lokala Röda kors-föreningen i Södertälje för att kunna erbjuda våra unga vuxna ytterligare språkträning

3. Vilka åtgärder har tagits för att öka den fysiska tillgängligheten av respektive verksamhet och tjänster samt om dessa har skett i samarbete med andra samhällsaktörer.

Telge Bostäder och Telge Hovsjö

Telge Bostäder och Telge Hovsjö har tillgänglighetsinventerats 2015/2016 och har ett underlag till att förbättra tillgängligheten på sikt.

Genomförda åtgärder 2017

- Utbyte av ramper till entréerna på Höglandsvägen 1 – 7 Rosenlund.
- Talande hiss (info om våningsplan) seniorboendet på Telgehusvägen i Bergvik
- Pågående arbete med att öka tillgängligheten till avfallsskåpen i Hovsjö.
- Byggnadsnära handikapp p- plats Hubben

Prioriterade och beställda åtgärder 2017 för utförande 1 kvartalet 2018

- Sänka nivåskillnaderna till entréerna
 - o 2 fastigheter i Grusåsen (Gemsen 1 och 4)
 - o Utvalda entréer (samtliga gårdar i Hovsjö ca 100 entréer)
- Publika utrymmena i Hubben har inventerats enligt boverkets regler för Enkelt avhjälpna hinder.

Telge Fastigheter

Vi jobbar efter boken "Bygg i kapp handikapp" i förvaltningen och i våra projekt. Vi deltar i kommunens grupp för tillgänglighetsfrågor i offentliga lokaler och utemiljö, både styrgruppen och arbetsgruppen. I våra byggprojekt har vi alltid tillgänglighetskonsulter som stöd i projekten för att överblicka alla typer av funktionsnedsättning. Vi bygger därmed tillgängliga lokaler anpassade för funktionsnedsättningar. Vi har en handlingsplan/standard för "enkelt avhjälpna hinder" som vi arbetar efter. Vi har i denna inventerat alla våra offentliga fastigheter

och varje fastighet har en handlingsplan. Vi har ett samarbete med lokala handikapprådet i varje större byggprojekt där vi går igenom lösningar tillsammans.

Telge Återvinning

Snöröjning och sandning av ytor på ÅVC har prioriterats för att säkerställa att personer med fysiska begränsningar också kan källsortera utan risk.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxts nya lokaler behöver anpassas för personer med rörelsehinder.

Tom Tits

Samverkan med Synskadades Riksförbund.

4. Antal beställningar, upphandlingar och avtal som innehåller avsnitt om bemötande, kommunikativ tillgänglighet eller fysisk tillgänglighet i kravspecifikationen.

Telge Bostäder och Telge Hovsjö

Krav på tillgänglighet mm ska ställas i kravspecifikationen. Frågan ställs alltid av Telge Inköp till kravställaren i en upphandling i samband med att upphandlingsstrategin sätts.

Telge Fastigheter

I alla våra upphandlingar i ny- och ombyggnader ställer vi krav på tillgänglighet i enlighet med BBR krav.

Tom Tit

Ny utställning "Helt Sinnes" där våra sinnen står i fokus. Tillgänglighet har varit centralt i framtagandet av utställningen.

Talande Webb – se ovan.

Telge Återvinning

Sedan 2014 ingår det i samtliga upphandlingar uppföljning av *Uppförandekoden* (i samarbete med Södertälje kommun) där det under Arbetsrätt stipulerar att det hos leverantörer bör finnas ett dokumenterat ledningssystem som säkerställer att det inte förekommer diskriminering pga funktionshinder.

Telge Inköp

Vi har i utformandet av Telge Inköps avtalsportal tagit specifikt hänsyn till personer med synnedsättning och färgblindhet. I upphandlingen av e-arkiv har också specifika krav ställts. Beställningar görs av verksamheterna själv där vi ej har någon information.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt har i avtal med samarbetspartners/kunder följande klausul:

”Kunden åtar sig att tillhandahålla meningsfulla arbetsuppgifter åt Tillväxaren samt tillse att Tillväxaren genomgår erforderlig utbildning för genomförande av uppdraget. Kunden åtar sig vidare att tillse att Tillväxaren erbjuds stöd och coachning i den mån så krävs för att integrera Tillväxaren i arbetet.”

5. Antal gånger samt på vilka sätt som konsultation har genomförts med handikapprådet och handikapporganisationerna.

Telge Bostäder och Telge Hovsjö

Vid inlämnade av betydande bygglovshandling konsulterar SBK med lokala handikapprådet.

Vid några tillfällen har Telge Bostäder bjudits in till lokala handikapprådet för att delge information om tillgänglighetsfrågor. Senast var 2016.

Telge Fastigheter

Alla gånger. Vi har ett samarbete med lokala handikapprådet i varje större byggprojekt där vi går igenom lösningar tillsammans.

Tom Tit

Vi samverkar med Synskadades Riksförbund för att ta fram en workshop kring utmaningarna för våra sinnen när man använder vita käppar, med syfte att öka kännedom om utmaningar kring tillgänglighet.

Telge Återvinning

Inga konsultationer har genomförts under 2017.

Telge Inköp

Inga då detta ska genomföras av verksamheten när de gör kravspecifikation.

Telge Tillväxt

Inga konsultationer.

Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden

Översyn av moderbolagets organisation

Under året har en översyn av moderbolagets dubbla roller, att dels vara styrande och dels ge service till dotterbolagen, genomförts. Det har historiskt funnits en otydlighet mellan dessa roller som nu ska förtydligas i syfte att ska bli enklare, bättre och smidigare för alla. Under kvartal 4 2017 blev det klart hur moderbolaget ska organiseras. Verkställandet av den nya organisationen sker den 3 april 2018.

Fortsatt ISO14001-certifiering samt uppgradering

Under 2017 gjordes en extern revision avseende miljö- och arbetsmiljö, där revisorerna var mycket nöjda med vårt arbete. Revisorernas rekommendation blev *"fortsatt certifiering samt uppgradering till de nya standarderna i ledningssystemet"*.

Digitaliserade styrelsehandlingar

Ett projekt pågår med syfte att digitalisera alla styrelsehandlingar i Telgekoncernen. Detta kommer förutom en förenkling av hanteringen att innebära en minskad miljöbelastning och att alla styrelser får tillgång till styrelsematerialet på ett samlat ställe. Utbildning av tjänsten "Netpublicator" i styrelserna påbörjades under december 2017. Alla styrelser ska senast februari 2018 fått en utbildning i Netpublicator.

Investeringar

Koncernens investeringar nådde ej upp till den plan som lagts, i huvudsak drivet av problem med att få igång flera projekt t.ex. såsom nyproduktion av hyresbostäder, ombyggnationer m.m. Detta innebär att det finns en bulk av investeringar liggande framåt i tiden, som kommer att innebära höga investeringsnivåer framöver. Investeringarna nådde totalt 76 % av vad som var budgeterat, en förbättring med 18 % mot i fjol.

Försäljningar

Under 2017 sålde Telge Fastigheter sex fastigheter. Fyra av fastigheterna såldes internt till Telge Bostäder till bokfört värde enligt Telgekoncernens regelverk för interna försäljningar.

Andra försäljningar som påbörjades under 2017 var Tellus 5 och 124 radhuslägenheter i Hovsjö. Dessa kommer inte att avslutas förrän under 2018.

Bilaga 1, Koncernens krav på bolagsstyrelsernas årsplan 2017

Möte	Ärenden
Februari	Extrastämma 17 februari, överlämna ägardirektiv
Januari vecka 1-5	Ärende på styrelsemöte med beslut att styrelsen godkänner delarna som ingår till årsrapporteringen till kommunen • Uppföljning av ägardirektiv • Uppföljning av handikappolitiskt program • Uppföljning Miljöprogram • Uppföljning Klimatstrategi och energiplan <i>Mall årsrapport som skickas ut av koncernekonomi.</i>
April vecka 16	Ärende på styrelsemöte med beslut att styrelsen godkänner • Årsredovisning • Affärsplan
Maj	Årsstämma 31 maj
September vecka 36-39	Ärende på styrelsemötet med beslut att styrelsen godkänner • Uppföljning av ägardirektiv (halvårsuppföljning) Konstituerande styrelsemöte • Firmateckning • Adjungering av fackliga representanter • Arbetsordning för styrelse och VD samt VD instruktion. • Attestinstruktion Telges senaste beslutade mall ska användas (se styrelsehjälpen). Ingen text får tas bort ur mallen. <i>*Alla val av styrelseledamöter beslutas av KF. KF beslutar även vem som ska vara ordförande och vice ordförande.</i>
November 46-47	Ärende på styrelsemötet med beslut att styrelsen godkänner • Budget

Bolagsordningarna innehåller följande skrivning:

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Södertälje kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige intill slutet av den årsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

På årsstämman skall följande ärenden förekomma till behandling:

- 1) Stämmans öppnande
- 2) Val av ordförande vid stämman
- 3) Upprättande och godkännande av röstlängd
- 4) Val av justerare att jämte ordförande justera protokollet
- 5) Godkännande av dagordning
- 6) Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
- 7) Framläggande av årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport.
- 8) Beslut om
 - a) fastställelse av resultat- och balansräkning
 - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
 - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
- 9) Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleanter
- 10) Val av styrelse
- 11) Val av revisor och revisorssuppleant
- 12) Ägardirektiv
- 13) Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

Dotterbolagens styrelsemöten med särskilda ärenden

Konstituerande möte hålls när styrelsen byts ut i sin helhet efter valet vart 4:e år. KF beslutar styrelsen och vem som ska vara ordförande och vice ordförande efter KF beslut. Andra ärenden som hanteras vid mötet:

- Firmateckning - Om styrelsens ordförande eller vice ordförande eller VD byts ut kan firmateckningen behöva göras om.
- Adjungering av facklig representant - vid behov om representanten byts ut.

Bilaga 2, Arbetsordning för styrelsen och skriftliga instruktioner

Arbetsordning för styrelsens arbete

1 Allmänt

Denna arbetsordning med tillhörande instruktioner har fastställts av Styrelsen för xxx xxx AB vid dess sammanträde 2017-xx-xx. Arbetsordningen och instruktion ska omprövas årligen eller vid behov.

Styrelsen är skyldig att verka för bolagets intressen. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter enligt gällande lagstiftning. Uppdragets omfattning bestäms och regleras av bland annat aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som överlämnas vid bolagsstämma.

2 Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Södertälje kommun för tiden direkt efter den årsstämma som följer närmast efter val till kommunfullmäktige, till slutet av den årsstämma som följer närmast efter nästa val till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige utser ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

Ordförande ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter samt tillse att styrelsen sammanträder i den omfattning och på det sätt som anges i styrelsens arbetsordning eller som följer av lag.

Ordförande ska tillsammans med VD ta fram dagordning till mötet och ansvara för att kallelse till sammanträde sänds ut enligt vad som föreskrivs i arbetsordningen under kapitel 3.6 - kallelse och underlag.

Ordförande ska upprätthålla en nära och fortlöpande kontakt med bolagets VD, samt tillse att styrelsen fortlöpande får den information som behövs för att kunna styra och bedöma bolagets ställning, ekonomiska planering och utveckling.

Ordförande ansvarar för att frågor av principiell karaktär eller av större vikt tillställs Telge AB.

3 Styrelsesammanträden

3.1 Plats för styrelsesammanträden

Sammanträden ska normalt hållas i Södertälje kommun. Styrelsesammanträden får hållas per telefon eller genom videokonferens. Beslut fattade i sådan ordning ska protokollföras på vanligt sätt.

3.2 Ordinarie styrelsesammanträden

Minst fyra ordinarie styrelsesammanträden ska hållas per år enligt Telgekoncernens plan för särskilda ärenden enligt bilaga 1. Därutöver får bolaget hålla ytterligare sammanträden enligt behov.

Vid varje ordinarie styrelsesammanträde ska följande ärenden behandlas:

- Mötets öppnande
- Godkännande av dagordning
- Utseende av protokolljusterare
- Föregående protokoll
- Beslutspunkter
- Ekonomisk rapportering
- Annan rapportering t.ex. VD information
- Information från Telge AB
- Ärendebalans
- Övriga ärenden
- Mötets avslutande

3.4 Särskilda ärenden

Utöver de återkommande ärenden som angetts ovan ska särskilda ärenden behandlas som beslutspunkter enligt bilaga 1. Sammanträdena för de särskilda ärendena fastställs årligen av Telge AB i september/oktober och återfinns i bilaga 1.

3.5 Extra styrelsesammanträden

För överläggning och beslut i ärenden som inte kan hänskjutas till ett ordinarie styrelsesammanträde, kan sammanträde hållas vid andra tillfällen. Ordförande ska

tillse att sammanträde hålls när det behövs. Styrelsen ska sammankallas om styrelseledamot eller VD begär det. Sådan begäran skall framställas till styrelsens ordförande.

Extra styrelsesammanträde kan också avhållas *per capsulam*, varvid protokoll med förslag till beslut upprättas och därefter cirkuleras eller utsänds till var och en av ledamöterna och till för kännedom till suppleanterna. Styrelsesammanträde i denna ordning får hållas endast om samtliga ordinarie styrelseledamöter biträder beslutet d.v.s. att inga avvikande meningar lämnats. De ordinarie styrelseledamöterna anses ha biträtt beslutet i och med undertecknande av protokollet.

3.6 Kallelse och underlag

Till styrelsesammanträdena, ordinarie och extra, ska samtliga styrelseledamöter, suppleanter, arbetstagarrepresentant och adjungerade styrelseledamöter kallas.

Kallelse och dagordning samt erforderligt underlag skall vara tillhanda minst 7-10 dagar före styrelsens sammanträde. Ordförande kan undantagsvis kalla till sammanträde med kortare varsel om omständigheterna så kräver. Handlingar får i undantagsfall, om så är oundvikligt, sändas ut två dagar före sammanträdet.

Handlingar där uppgifter med sekretess föreligger får inte skickas ut elektroniskt utan ska skickas ut med post i slutna kuvert.

När det nya elektroniska systemet för att hantera styrelsehandlingar är infört, kommer även sekretessbelagda handlingar att kunna skickas ut elektroniskt.

Utöver vad som ovan angivits ska kopia av kallelse och dagordning samt erforderligt underlag sändas ut till bolagets revisorer och ordinarie lekmannarevisorer.

3.7 Deltagande i styrelsemötet

Ordförande vid styrelsesammanträdena

Styrelsens ordförande, eller vid dennes förhinder vice ordförande, är ordförande vid styrelsesammanträdena. Om varken ordförande eller vice ordförande kan närvara utser styrelsen annan ledamot att för tillfället leda styrelsens arbete.

Verkställande direktör

Den verkställande direktören har rätt att närvara, yttra sig vid sammanträden och få sin mening antecknad till protokollet, om styrelsen inte i särskilda fall bestämmer något annat.

Suppleant

Suppleanter har rätt att närvara och yttra sig vid sammanträden men de har inte rätt att delta i besluten.

Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett sammanträde och det finns en suppleant som ska träda in i hans eller hennes ställe, skall denne ges tillfälle till det i den ordning som beslutats av kommunfullmäktige (se bilaga 2). Anteckning om detta ska ske i protokollet.

Arbetsstagarrepresentant

Företrädare för arbetstagsidans har rätt att närvara, yttra sig, ställa yrkande vid styrelsesammanträdena och få sin mening antecknad till protokollet. Eftersom skäl finns för undantag i enighet med 17 § Lag 1987:1245 om styrelserepresentation för privatanställda, så har de inte rösträtt. Företrädare för arbetstagsidans behöver därmed inte registreras hos bolagsverket.

En arbetsstagarrepresentant som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag och ges tillfälle att delta i behandlingen av styrelsens ärenden på samma sätt som en styrelseledamot (ABL 8 kap 20§).

Adjungerade ledamöter

Telge AB har rätt att adjungera ledamöter i dotterbolagens styrelser vilka ska kallas till styrelsemöten. Adjungerad styrelseledamot har rätt att anmäla ärende, delta i diskussion samt få eventuell avvikande mening antecknad i protokollet.

3.8 Beslut

Följande framgår av lagstiftningen ABL 8 kap.

Styrelsens beslutsförhet

Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrivs i bolagsordningen är närvarande. Vid bedömningen av om styrelsen är beslutför skall styrelseledamöter som är jäviga anses som inte närvarande.

Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter har

1. fått tillfälle att delta i ärendets behandling, och
2. fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet

Majoritetskrav vid styrelsebeslut

Som styrelsens beslut gäller den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för vid sammanträdet (om inget annat framkommer av bolagsordningen). Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Är styrelsen inte fulltalig, skall de som röstar för

beslutet dock utgöra mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

För per capsulam protokoll gäller inte denna skrivning – se kapitel 3.5.

Jäv för styrelseledamot

En styrelseledamot får inte handlägga en fråga om

1. avtal mellan styrelseledamoten och bolaget,
2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller
3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten, ensam eller tillsammans med någon annan, får företräda.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om styrelseledamoten, direkt eller indirekt genom en juridisk person, äger samtliga aktier i bolaget. Bestämmelsen i första stycket 3 gäller inte heller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan.

Vid jäv vid behandling av viss punkt på dagordningen ankommer det på ledamoten att omgående underrätta ordförande.

3.8 Protokoll

Styrelsens ordförande ansvarar för att protokoll förs vid varje styrelsesammanträde. Protokollet ska föras av styrelsens sekreterare eller av annan av styrelsen utsedd person.

Protokollsanteckningar görs så korta som möjligt med iakttagande av nödvändig fullständighet. I protokollet ska de beslut som styrelsen har fattat antecknas. Beslut skall alltid återges med noggrannhet.

Styrelseledamöterna och den verkställande direktören har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet. Yttranden från suppleanter, adjungerade och arbetsgivarrepresentanter ska framgå av protokollet.

Sammanträdesprotokoll skall upprättas i nära anslutning till sammanträde samt undertecknas av sekreterare och justeras av ordförande och minst en ledamot.

Protokoll skall föras i nummerföljd per kalenderår. De skall förvaras tillsammans med relevant beslutsunderlag på betryggande sätt enligt vad som fastställts i dokumenthanteringsplanen.

4 Telgekoncernen

Bolaget ingår som en del av en sammanhållen bolagskoncern (Telgekoncernen) för Södertälje kommuns kommunala bolag.

Bolagsordningen för Telge AB

Moderbolaget Telge AB har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet. Bolaget har vidare till föremål att till de bolag som ägs av bolaget tillhandahålla administrativa tjänster. Telge AB ska förvalta kommunens dotterbolag med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägaren ålägger bolagen. Bolaget ska vara en effektiv organisation för ledning, uppföljning, utveckling och förvaltning av kommunens bolag. Det innefattar en central funktion för stöttande och styrande processer för bolagen. De olika bolagen ska därigenom ges bättre förutsättningar att utveckla sina kärnaffärer i syfte att skapa långsiktigt värde för Södertäljes medborgare.

I syfte att optimera verksamheten i Telgekoncernen har skapats stabsfunktioner som ansvarar för en rad gemensamma frågor som är fördelaktiga att ha samlade på koncernnivå. Staben har sålunda en samordnande funktion bl.a. ekonomi, HR, information, kommunikation, kvalitet (lean), miljö och IT.

Telge AB tar fram vissa policyer och riktlinjer för koncernen. Dotterbolagen ska följa de styrdokument som fastställts av koncernstyrelsen.

Telge AB ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling. Utifrån förändrade förutsättningar avseende till exempel marknad, lagstiftning, ekonomisk och teknisk utveckling ska Telge AB se över och föreslå omprövning av verksamheter.

Telge AB ska lämnas den information och få del av de handlingar som bolaget begär.

Bolagets styrelse skall tillse att bolaget verkar som en del i Telgekoncernen och att helheten beaktas.

5 Borgen

Styrelsen får inte ställa ut borgen. Borgen får endast ställas av Södertälje kommun.

6 Firmateckning

Firmateckning regleras i 8 kap. ABL

Grundprincipen för firmateckning inom Telgekoncernen ska vara att firman tecknas, av styrelsen i sin helhet, samt av två i förening av ordförande, vice ordförande och VD. Om bolag fattar beslut om firmateckning som avviker från grundprincipen ska det rapporteras till koncernstyrelsen.

Den verkställande direktören svarar för bolagets löpande förvaltning, dvs. leder bolagets dagliga verksamhet, och kan teckna bolagets firma i sådana frågor som faller inom den löpande förvaltningen.

7 Investeringar

Bolagets styrelse har att besluta om investeringar som återfinns i budget enligt Telgekoncernens attestinstruktion och investeringspolicy. Investeringar över 10 miljoner kronor ska lyftas till VD för Telge AB för beslut eller vidare hantering i KS och KF.

8 Frågor av vikt

Enligt 3 kap. 17§ i kommunallagen ska kommunfullmäktige ta ställning i sådana beslut i bolagets verksamhet som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Detta framgår även i bolagets bolagsordning.

Kommunfullmäktige ska beredas möjlighet att ta ställning i följande frågor avseende Telge och dess dotterbolag:

- a) Avseende större investeringar gäller följande: med större investeringar avses sådana investeringar som ändrar nuvarande inriktning på verksamheten och/eller väsentligt kan påverka ägarens ekonomi eller annars är av strategisk betydelse för kommunen. Med större investering avses inte reinvesteringar eller andra investeringar som erfordras för att hålla nuvarande fastighetsbestånd eller anläggningstillgångar intakta.
- b) försäljningar av fast egendom/tomträtt som inte är av mindre omfattning samt i övrigt större försäljningar,
- c) bildande eller förvärv samt försäljning eller annan avveckling av dotterföretag,
- d) förvärv eller försäljning av aktier i andra bolag,
- e) planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet,

- f) större förändringar av taxekonstruktioner,
- g) övriga frågor av principiell beskaffenhet eller större vikt

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska Telge samråda med förvaltningen.

I frågor av vikt ska koncernchefen eller den koncernchefen utser delta i ett tidigt skede i beredningen av ärendet.

9 Utvärdering av styrelsen

Styrelsen ska kontinuerligt utvärdera sin verksamhet och sina arbetsformer. Syftet med utvärderingen är att utreda hur styrelsens verksamhet har utfallit och hur den kan utvecklas.

Instruktioner om arbetsfördelning mellan styrelse och VD samt VD-instruktion

Fogat till detta dokument finns skriftliga instruktioner där arbetsfördelning mellan styrelse och VD inom Telgekoncernen regleras. Därtill finns instruktioner till verkställande direktören i bolag inom Telge.

Arbetsfördelning mellan styrelse och VD inom xxx xxx AB

1 Allmänt

Styrelsen och VD är skyldig att verka för bolagets intressen. Uppdragets omfattning bestäms av aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som lämnas vid bolagsstämma.

Arbetsfördelningen mellan styrelse och VD fastställs av styrelsen för ett år i sänder och skall revideras när så erfordras.

2 Styrelsens ansvar

Styrelsen skall utöva tillsyn över att VD fullgör sina åligganden för förvaltningen av bolagets rörelse och tillgångar. Styrelsen skall behandla och besluta i ärenden av strategisk, principiell och ekonomisk betydelse för bolaget enligt arbetsordningen.

3 Verkställande direktörens ansvar

VD skall under styrelsen handha den löpande förvaltningen av bolaget enligt bolagsordning, arbetsordning och de direktiv styrelsen meddelat i bland annat affärsplan, budget, policyer och övriga beslut.

Instruktion till verkställande direktören i xxx xxx AB

1 Allmänna befogenheter

Verkställande direktören är skyldig att verka för bolagets intressen. Uppdragets omfattning bestäms av aktiebolagslagen, kommunallagen, bolagsordningen och de ägardirektiv för verksamheten, som lämnas vid bolagsstämman, samt de direktiv styrelsen meddelar bland annat budget, affärsplan och övriga beslut.

VD skall leda bolagets verksamhet och under styrelsens överinseende sörja för en tillfredställande organisation av verksamheten.

VD skall handha den löpande förvaltningen och vidta erforderliga åtgärder för att upprätthålla driften. VD äger företräda bolaget och teckna dess firma för sådan åtgärd, i den mån inte annat följer av de inskränkningar som anges i punkt 2 nedan.

VD skall direkt eller indirekt utöva tillsyn över bolagets befattningshavare.

VD skall tillse att bolaget verkar som en del i Telgekoncernen och att helheten beaktas. VD skall tillse att bolaget på bästa sätt driver sin verksamhet med utnyttjande av Telgekoncernens stabsfunktioner.

I enlighet med de allmänna befogenheterna ska VD

- verkställa styrelsens beslut i bl a budget och affärsplan
- i samråd med ordförande förbereda styrelsens ärenden och föredra dessa vid styrelsens sammanträden
- kalla till styrelsens sammanträden enligt styrelsens arbetsordning
- besluta om avtal, investeringar och åtaganden för bolaget som ligger inom ramen för av styrelsen fastställd budget, affärsplan eller särskilt beslut
- besluta om avtal, investeringar och åtaganden för bolaget som ej är budgeterade, till ett maximalt belopp av 1 000 tkr. Sådana beslut skall redovisas till styrelsen i efterhand.
- besluta i förvaltningsfråga som annars ankommer på styrelsen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolaget. Om möjligt ska VDs beslut föregås av samråd med ordförande. Sådana beslut ska redovisas för styrelsen i efterhand.
- besluta i löpande personalärenden
- ansvara för att bolagets bokföring, redovisning och medelsförvaltning sköts på ett betryggande sätt och i överensstämmelse med lag och god sed

- ansvara för att styrelsens instruktion för attest och firmateckning följs
- företräda bolaget i rättsliga tvister

2 Inskränkningar

VD äger **inte** rätt att

- träffa avtal om anställning eller avslut om dessa är osedvanliga eller som annars har stor betydelse för företaget.
- Besluta i finansieringsfrågor. Finansieringsfrågor; omsättning av lån, täckning av likviditetsbrist eller lån inom av styrelsen fastställd investeringsbudget, hanteras via ekonomistaben och Södertälje kommuns internbank – del av finansfunktionen inom Södertälje kommun.
- pantsätta bolagets egendom, att för bolagets räkning ingå borgensförbindelse eller
ställa annan för bolaget jämförlig säkerhet.
- handlägga fråga rörande avtal mellan VD och bolaget.
- handlägga fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, om han i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets.

3 Bokföring, redovisning och ekonomiska rapporter

VD skall övervaka och tillse att det finns ett väl fungerande redovisnings- och rapporteringssystem i förhållande till styrelsen beträffande bolagets ekonomiska ställning. VD skall för styrelsen presentera budgetar och rapportera den ekonomiska ställningen löpande.

VD svarar för att bolaget följer Telge AB:s koncernövergripande processer för ekonomisk uppföljning, rapportering, budgetering och prognostisering.

4 Lojalitetsplikt

VD är skyldig att i sitt handlande för bolaget främja bolagets intressen. VD skall iaktta lojalitetsplikt som följer av anställningen, vilket bl. a medför tystnadsplikt när det gäller angelägenheter och förhållanden som det kan vara skadligt för bolaget att yppa samt upplysningsplikt rörande angelägenheter och förhållanden som har betydelse för bolaget.

VD skall ägna hela sin arbetstid till bolaget och får inte engagera sig i någon annan förvärvsverksamhet eller andra styrelseuppdrag utan särskilt tillstånd från företagets styrelse eller dess ordförande.

Bilaga 3 - Uppföljning 2016 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016

Innehåll

Telge AB	72
Telge Inköp AB	75
Telge Bostäder AB	75
Telge Hovsjö AB	78
Telge Fastigheter AB	81
Telge Nät AB	85
Telge Återvinning AB	88
Södertälje Hamn AB	92

Södertälje kommuns Miljöprogram, klimatstrategi och energiplan för 2013-2016 antogs av kommunfullmäktige 2012. En uppföljning görs till kommunen årligen. För 2017 kommer uppföljningen att baseras på det Miljöprogram som sträcker sig fram till 2016 med anledning av att det under 2017 finns något nytt att följa upp.

Kommunfullmäktige tog 2017-12-18 ett beslut om nytt Miljö- och klimatprogram för 2018-2021.

Uppföljningen skall tas på styrelsemöte i januari.

Uppföljningen kommer att användas i årsrapporten till ägaren.

Definition statusindikator:

 = Ej påbörjat, målet kräver en större analys i form av stor ekonomisk investering eller annan form av

översyn/nya beslut

 = delvis uppfyllt/följs/pågår

 = uppfyllt under 2015

 = Ej påbörjat 2015 men ambitionen är att komma igång inom programperioden

Telge AB

Klimatstrategi/energiplan

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål

Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Analysera effekten av suboptimeringar i fjärrvärmesystemet och utreda nya användningsområden för fjärrvärmen.	Se svar från TN

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB 2014)	Att en plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri har påbörjats och tagits fram senast 2014.	 Riktlinjer för fordon och bränslen finns. Bolagens planer för att bli fossilfria är integrerat i affärsplanerna.
Föreslagna åtgärder		
När det är möjligt ställa krav på förnybara bränslen i upphandling av entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer till kommunens verksamheter (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge AB, 2013-2014).		Bolagen/beställaren ansvarar för att ställa krav

Målområde: Fossilbränslefri kommun 2030

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Infrastruktur för laddning av elfordon ska byggas ut på strategiskt valda platser i kommunen. En laddstolpe har installerats vid Telgekoncernens huvudkontor (Ansvar: Tekniska nämnden och Telge AB 2013-2016).	Att strategiskt valda platser i kommunen pekas ut och att infrastruktur för laddning av elfordon byggs ut på dessa.	 Installationer sker på kunders förfrågan och övervägs vid bolagens egen nyproduktion.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Arbetet med bilpooler inom den kommunala organisationen ska fortsätta i syfte att energieffektivisera transporter, minska antalet fordon samt erbjuda invånare tillträde till personbilarna kvällar och helger. (Ansvar: Tekniska nämnden och Telge AB, 2013-2016)	 Under året har det funnits en bilpool med en bil tillgänglig dagtid på Telges huvudkontor. Behovet av poobil har minskat.
Utbilda delar av den kommunala organisations personal i virtuella mötesformer, eco-driving (SE NOT 6) och sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge AB 2013-2016)	 I koncernen går alla nyanställda en grundläggande miljö- och arbetsmiljöutbildning som bland annat berör sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. Introduktion och interna utbildningar av Lync/Skype för företag har genomförts av Telges IT-stab. Lync/Skype är ett virtuellt sätt att hålla effektiva möten.

Målområde: Medveten konsumtion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Den kommunala organisationen ska börja köpa in eldrivna fordon ⁹ och inköpen av dessa ska sedan successivt öka. 2011 fanns inga eldrivna fordon i den kommunala organisationen. (Ansvar:	Antal inköpta elfordon per år.	Riktlinjer för fordon och bränslen finns. Se bolagens svar.

⁹ I begreppet fordon innefattas även cyklar.

Kommunstyrelsen, Telge AB och tekniska nämnden 2013-2016)		Telge AB är inte ansvariga. Södertälje Kommun (Anders Karlsson) är ansvariga och håller i denna fråga.
---	--	--

Målområde: Kolsänkor

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Att möjligheten att minska mängden koldioxid i luften (SE NOT 17) genom en medveten skötsel av mark och skog lyfts fram som en viktig åtgärd i klimatarbetet. (Ansvar: Kommunstyrelsen, tekniska nämnden och Telge AB)	Att möjligheten att minska mängden koldioxid i luften genom en medveten skötsel av mark och skog lyfts fram som en viktig åtgärd i klimatarbetet.	Telge AB har inte utförare eller uppföljningsansvar i denna fråga.

Målområde: Konsumtion och beteende

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Senast år 2016 ska alla anställda genomgå en utbildning i hållbarhetsfrågor. (delat ansvar med Kommunstyrelsen)	 I koncernen går alla nyanställda en grundläggande miljö- och arbetsmiljöutbildning som bland annat berör sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. Alla chefer har fått introduktion i hållbarhetsfrågan.
Södertälje kommun och Telgekoncernen ska tillsammans aktivt arbeta för att öka medborgarnas och företagarnas kunskap och engagemang inom miljöfrågor. (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Arbetslivsnämnden)	 Se bolagens svar.

Telge Inköp

Under 2017 har vid alla annonserade upphandlingar en gemensam upphandlingsstrategi tagits fram med den kravställare som varit med i upphandlingen. I denna kontrolleras alltid om verksamheten ställt egna krav eller använt de miljökrav som tagits fram av upphandlingsmyndigheten. Det kan också vara en kombination av båda eller så ställs inga krav alls.

Telge inköp har under 2017 gjort 8 upphandlingar inom kategorin livsmedel. Av dessa 8 upphandlingar har avtal slutits med lokala leverantörer i 7 av upphandlingarna. Samtliga upphandlingar har haft EKO som krav. De upphandlingar vilka hanterats i projektet Matlust redovisas ej i dessa siffror.

Under 2017 har inga lokala leverantörer levererat sina varor via samordnad varudistribution.

Telge Bostäders

Klimatstrategi/energiplan

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.</i> (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 Diesel: +0,2 % Bensin: -4,7 % Etanol: -60,4 % Biogas: -13,9 Sammanlagd: -2,6 % Avser 2016. 2017 års siffror kommer i koncernens klimatrapport.

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1).	Telge Bostäder ska där så är möjligt välja fossilkoldioxidfri energi. Bolaget köper el från vind och vatten.	 Bolaget köper in el från vind och vatten. Den fjärrvärme som i huvudsak värmer upp

(Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden)		fastigheterna är i nästintill fossilkoldioxidfri.
---	--	---

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål: En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med eldningsolja. (Ansvar: Telge Bostäder)	 Finns endast ett småhus (2 lgh) med eldningsolja. Kan ej bytas mot bioolja på grund av pannans utformning.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden har samlats in från den kommunala organisationen.</i> (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden)	2% årlig minskning av energianvändning.	 Energianvändning till uppvärmning av fastigheter har ökat med + 0,7 %, vilket är en avvikelse med 2,7 % från målet. Ett par planerade energiprojekt kom ej igång under 2017, t ex på Vårdsholmsvägen. Vår uppföljning av Telge Näts energibesparingsarbete har ej fungerat tillfredställande under 2017.
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30	 Stockholmsberget som projekterats under året

under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö)	procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav.	beräknas förbruka 36 % mindre än BBR. Framgent kommer samtlig nybyggnation nå miljöbyggnads nivå silver.
--	---	--

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö)	 Energikartläggning har tagits fram under 2017 tillsammans med Telge Fastigheter och miljöstaben. Arbete med implementering av energieffektiviseringar samt uppföljning har ej påbörjats.
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö)	 Ej påbörjats. I kalkyler och upphandling tas dock hänsyn till hållbarhet och livslängd.
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med direktverkande el som uppvärmning. (Ansvar: Telge Bostäder och Telge Hovsjö)	 Uppvärmning av Telge Bostäders bestånd sker i huvudsak med fjärrvärme. Det finns dock ett antal fastigheter som värms med direktverkande el. Det rör sig om lägenheter som hyrs ut med kallhyra. Fjärrvärmekonvertering är mycket kostsam. Utredning om värmepumps komplettering är genomförbar/lönsamt sker under 2018.

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet.	Mätning av antal producerad kWh	 Solcellerna på fastigheten Lampan 28, Storgatan 32-34 producerade under 2017 totalt 61,26 MWh.

Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh. (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö)		
--	--	--

Målområde: Mark och vatten

Södertälje strävar efter att naturen i Södertälje kommun ska vara omväxlande och rik på biologisk mångfald. Den ska finnas nära invånarna och vara tillgänglig för alla.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Att säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika naturtyper. (Delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Fastigheter, kommunalnämnderna)	 Arbete har påbörjats med en pedagogisk ekosystem-vandringsslinga i bostadsområdet Lina hage, fastigheten Tegelmästaren 1. Slingan ska anläggas delvis på Telge Bostäders och delvis på kommunens mark i ett skogsparti som gränsar mot Enhörnaleden. Ca åtta olika informationsstationer kommer att finnas där besökare kan både kan läsa om och titta på olika ekosystemtjänster. Beräknas vara klar maj 2018.

Telge Fastigheter

Klimatstrategi/energiplan

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013.)	Att en definition fastställs.	 Arbete pågår. Telge Fastigheter deltar i arbetsgrupp på kommunen.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden.)	Bebyggelse: kWh/kvm Atemp, Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Gatubelysning: kWh/belysningspunkt. Idrottsanläggningar: kWh/kvm Atemp. Basår 2012	 Vi arbetar och målsätter efter koncernens energi och miljömål som är; - "minska CO₂ utsläppen med 2 % år fram till 2020 med 2006 som basår". När det gäller energi för uppvärmning så normalårs korrigeras dessa värden för att kunna jämföras över tid och vi följer det på kWh/m²/Atemp.
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav.	 Vid nybyggnation så har vi som lägsta krav i projekteringen 30 % under BBRs energikrav. Vårt mål är Green Building standard, vilket är 25 % lägre än BBR. Vi projekterar för 30 % under BBR standard, för att ha marginaler. När det gäller befintliga fastigheter så skulle det krävas enorma investeringar för att uppnå samma energiprestanda som för de nya fastigheterna. Men vi har ändå detta som mål vid vissa större ombyggnader när det är möjligt.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
-------------------	-----------

Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014).	 Vi följer och analyserar samtliga våra fastigheters energianvändning per fastighet. I vårt nya driftavtal arbetar vi tillsammans med vår driftentreprenör med att varje år plocka ut 10 st fastigheter som har hög energianvändning. Dessa målsätter vi sedan mot energi och miljömålet fram till 2020.
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	
Energiutmaning mellan den kommunala förvaltningens, Stadshuset och Telgekoncernens kontorsbyggnad. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Fastigheter 2013-2014.)	 Bägge dessa fastigheter ligger med i analysen av samtliga våra fastigheters energianvändning.

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. <i>Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh.</i> (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att produktionen av förnybar energi från sol och vind inom den kommunala organisationens verksamheter ökar.	 2107 har vi handlat upp installation av 4 solcells-anläggningar att utföra i början av 2018. Ny upphandling gällande ytterligare 5 anläggningar startar i början av 2018. Vi har 2016 installerat solceller på Västergårds Arena. 2015 installerade vi en solcellsanläggning på Telges huvudkontor där vi följer produktionen av el på tavla i receptionen.

Miljöprogram

Målområde: Bebyggelse och transporter, Konsumtion och beteende och Mark och vatten

Mål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Utemiljön vid samtliga förskolor och skolgårdar ska på sikt anpassas enligt antaget program för utemiljö. Detta för att trygga barnens miljö och möjlighet till inläring. (Delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna)	Antal skolor och förskolor som anpassats.	 Arbete pågår. Ett program för utemiljön vid skolgårdarna är framarbetat; - "Standard och utformning på förskole- och skolgårdar". Detta program ingår i våra projekterings-anvisningar som en naturlig del av ett byggprojekt. Det finns även avsatt budget för renovering & upprustning av befintliga gårdar. Dessa arbeten utförs nu enligt en prioriteringslista.
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder, Telge Fastigheter)	Antal skräpföremål/10m² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät. <u>OBS! bolagen har inget uppföljningsansvar i form av siffror inom detta mål. Kommunens ansvar.</u>	 Arbete pågår. På kvartersmark som TF ansvarar för finns upphandlat avtal om yttre skötsel där renhållningsarbete är en del av arbetsuppgifterna.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Att säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika naturtyper. (Delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Bostäder, kommundelsnämnderna.)	 Arbete pågår. TF ansvarar enbart för kvartersmark. Vid varje nyproduktion arbetar vi med att införa Ekosystemtjänster, där ett exempel är att införa mångfald i växtligheten.
Utemiljön på skolor och förskolor ska kartläggas utifrån programmet för utemiljö avseende t.ex. buller.	

En tidsatt handlingsplan med åtgärder och kostnader ska ha inkommit till berörda senast den 31 december 2015. (Delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna.)	Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar.
Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna såväl vad gäller investeringar som påverkansåtgärder för att minska skjutsandet av barn med bil. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Kommundelsnämnderna, Utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden.)	 Arbete pågår. Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar. Vid nybyggnad tas stor hänsyn och omgivningarna runt skolor projekteras med hänsyn till detta.
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Återvinning.)	Ej aktuellt

Telge Hovsjö

Klimatstrategi/energiplan

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.</i> (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter.)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 Diesel: +27,5 % Bensin: -100 % Biogas: -100 % Avser 2016. 2017 års siffror kommer i koncernens klimatrappport.

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013.)	Telge Bostäder ska där så är möjligt välja fossilkoldioxidfri energi. Bolaget köper el från vind och vatten. Målet är att årligen minska förbrukningen med två procent jämfört med 2007.	 Bolaget köper in el från vind och vatten. Energianvändning har överträffat målet och minskat med -3,5 %.

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål: En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner.

(Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB 2014)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med eldningsolja. (Ansvar: Telge Bostäder, 2013-2014)	Ej relevant

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.</i>	2% årlig minskning av energianvändning.	 Energianvändning har överträffat målet och minskat med -3,5 %.

(Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden.)		
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016.)	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav.	 Inga byggnader har tillkommit.

Telge Fastigheter

Klimatstrategi/energiplan

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013.)	Att en definition fastställs.	 Arbete pågår. Telge Fastigheter deltar i arbetsgrupp på kommunen.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen	Bebyggelse: kWh/kvm Atemp, Transporter:	

med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden.)	drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Gatubelysning: kWh/belysningspunkt. Idrottsanläggningar: kWh/kvm Atemp. Basår 2012	Vi arbetar och målsätter efter koncernens energi och miljömål som är; - ”minska CO₂ utsläppen med 2 % år fram till 2020 med 2006 som basår”. När det gäller energi för uppvärmning så normalårs korrigeras dessa värden för att kunna jämföras över tid och vi följer det på kWh/m²/Atemp.
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers, krav.	 Vid nybyggnation så har vi som lägsta krav i projekteringen 30 % under BBRs energikrav. Vårt mål är Green Building standard, vilket är 25 % lägre än BBR. Vi projekterar för 30 % under BBR standard, för att ha marginaler. När det gäller befintliga fastigheter så skulle det krävas enorma investeringar för att uppnå samma energiprestanda som för de nya fastigheterna. Men vi har ändå detta som mål vid vissa större ombyggnader när det är möjligt.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014).	 Vi följer och analyserar samtliga våra fastigheters energianvändning per fastighet. I vårt nya driftavtal arbetar vi tillsammans med vår driftentreprenör med att varje år plocka ut 10 st fastigheter som har hög

	energianvändning. Dessa målsätter vi sedan mot energi och miljömålet fram till 2020.
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	
Energiutmaning mellan den kommunala förvaltningens, Stadshuset och Telgekoncernens kontorsbyggnad. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Fastigheter 2013-2014.)	 Bägge dessa fastigheter ligger med i analysen av samtliga våra fastigheters energianvändning.

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. <i>Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh.</i> (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att produktionen av förnybar energi från sol och vind inom den kommunala organisationens verksamheter ökar.	 2107 har vi handlat upp installation av 4 solcellsanläggningar att utföra i början av 2018. Ny upphandling gällande ytterligare 5 anläggningar startar i början av 2018. Vi har 2016 installerat solceller på Västergårds Arena. 2015 installerade vi en solcellsanläggning på Telges huvudkontor där vi följer produktionen av el på tavla i receptionen.

Miljöprogram

Målområde: Bebyggelse och transporter, Konsumtion och beteende och Mark och vatten

Mål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Utemiljön vid samtliga förskolor och skolgårdar ska på sikt anpassas enligt	Antal skolor och förskolor som anpassats.	

antaget program för utemiljö. Detta för att trygga barnens miljö och möjlighet till inlärning. (Delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna)		Arbete pågår. Ett program för utemiljön vid skolgårdarna är framarbetat; - ”Standard och utformning på förskole- och skolgårdar”. Detta program ingår i våra projekterings-anvisningar som en naturlig del av ett byggprojekt. Det finns även avsatt budget för renovering & upprustning av befintliga gårdar. Dessa arbeten utförs nu enligt en prioriteringslista.
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder, Telge Fastigheter)	Antal skräpföremål/10m² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät. <u>OBS! bolagen har inget uppföljningsansvar i form av siffror inom detta mål. Kommunens ansvar.</u>	 Arbete pågår. På kvartersmark som TF ansvarar för finns upphandlat avtal om yttre skötsel där renhållningsarbete är en del av arbetsuppgifterna.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Att säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika naturtyper. (Delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Bostäder, kommundelsnämnderna.)	 Arbete pågår. TF ansvarar enbart för kvartersmark. Vid varje nyproduktion arbetar vi med att införa Ekosystemtjänster, där ett exempel är att införa mångfald i växtligheten.
Utemiljön på skolor och förskolor ska kartläggas utifrån programmet för utemiljö avseende t.ex. buller. En tidsatt handlingsplan med åtgärder och kostnader ska ha inkommit till berörda senast den 31 december 2015. (Delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna.)	 Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar.

Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna såväl vad gäller investeringar som påverkansåtgärder för att minska skjutsandet av barn med bil. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Kommundelsnämnderna, Utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden.)	 Arbete pågår. Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar. Vid nybyggnad tas stor hänsyn och omgivningarna runt skolor projekteras med hänsyn till detta.
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska. (Delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Återvinning.)	Ej aktuellt

Telge Nät

Klimatstrategi/energiplan

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.</i> (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 CO2 utsläppen för 2016 har ökat med 25% sedan 2015. Ökningen är relaterad till TNs tjänstefordon.

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1).	Att en definition fastställs.	 Arbetet inte påbörjat

(Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013.)		
--	--	--

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status samt ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. <i>Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh.</i> (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att produktionen av förnybar energi från sol och vind inom den kommunala organisationens verksamheter ökar.	 Inte påbörjat

Telge Återvinning

Klimatstrategi/energiplan

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. <i>Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.</i>	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 Inom insamlings-verksamheten har drivmedelsförbrukning minskat. Inom behandlings-avdelningen har drivmedelsförbrukningen ökat, p.g.a utökad hantering av material.

(Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter.)		
---	--	--

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Utreda möjligheten att en biogasanläggning i kommunal och/eller privat regi för produktion av fordonsgas anläggs i kommunen. I samband med detta kartlägga potentialen för biogassubstrat i närområdet. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Återvinning, 2013-2014.)	Att en utredning görs och att potentialen för biogassubstrat i närområdet utreds.	 En substratkartläggning gjordes av Swedish Biogas 2010-09-01. I samband med detta gjordes en investeringskalkyl. Telge AB tog sedan beslutet att inte investera. Frågan har inte varit aktuell sedan dess. Flera andra bolag i Stockholmsområdet utreder för närvarande byggnation av biogasanläggningar.
Andelen matavfall i hushållens restpåse ska minska. 2011 var andelen matavfall 30 %. (Ansvar: Telge Återvinning, 2013-2016)	Att andelen matavfall i hushållens restpåse minskar.	 Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna från 2016 visar på att andelen rättsorterat matavfall i gröna påsen ligger 67%. Fortsatta informationsinsatser bedöms som nödvändigt. Plockanalys avseende 2017 genomförs i början av 2018. Resultatet av denna kommer under kvartal 1 2018.

Målområde: Medveten konsumtion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi. Det fanns inga kommunala återbruksverksamheter 2012.	Antal återbruksverksamheter i kommunal regi.	 Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av

(Ansvar: Telge Återvinning, 2013.)		arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun). Under 2017 har en återbruksdag anordnats på Returen, tillsammans med Weda Återbruk.
------------------------------------	--	---

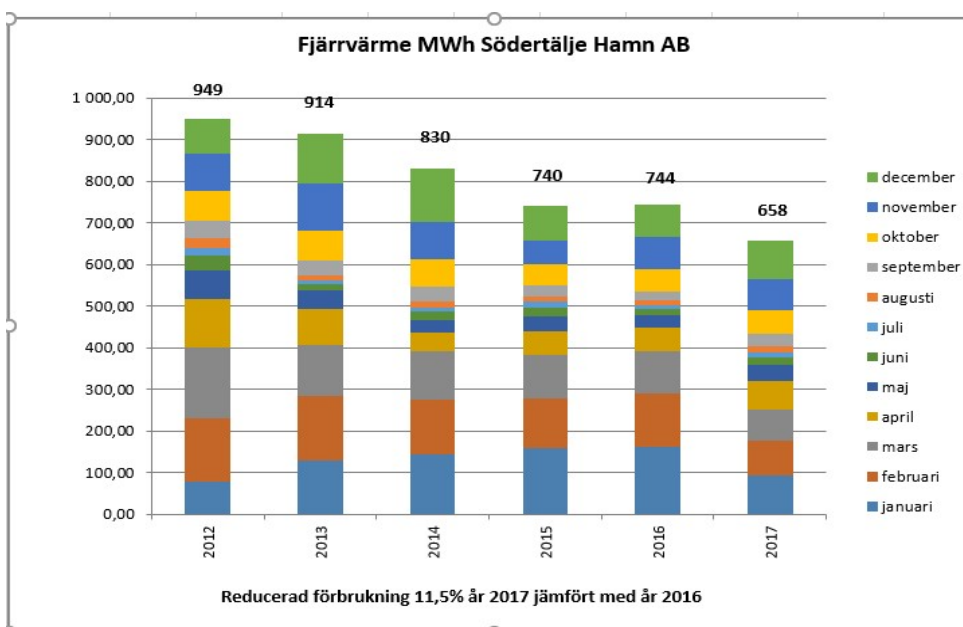
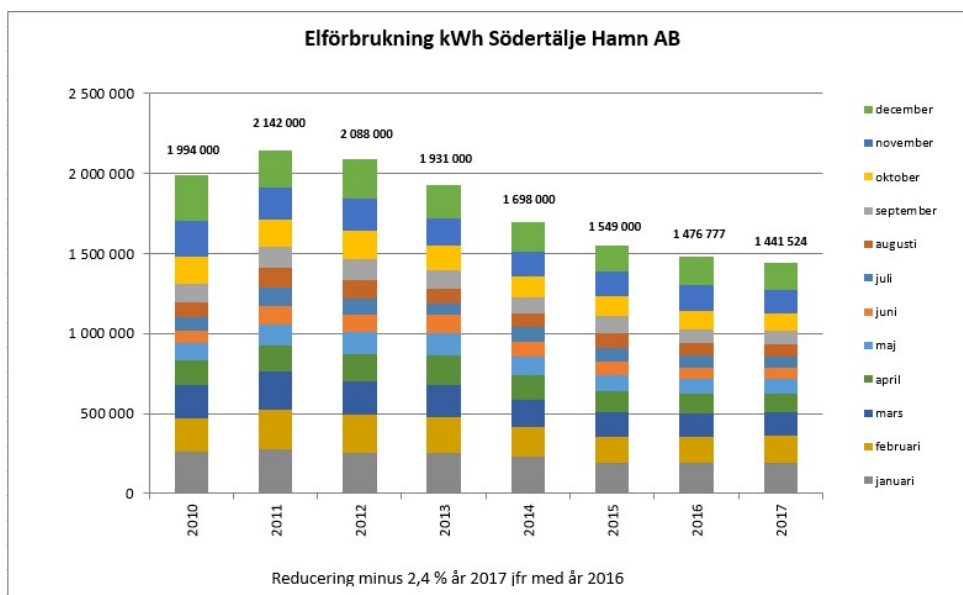
Miljöprogram

Målområde: Konsumtion och beteende

Mål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Andelen matavfall i restpåsen ska årligen minska.	Andel insamlat organiskt avfall.	 Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna från 2016 visar på att andelen rättsorterat matavfall i gröna påsen ligger 67%. Fortsatta informationsinsatser bedöms som nödvändigt. Plockanalys avseende 2017 genomförs i början av 2018. Resultatet av denna kommer under kvartal 1 2018.
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi.	Antal återbruk	 Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet.	Antal skräpföremål/10m ² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät.	OBS! bolagen har inget uppföljningsansvar i form av siffror inom detta mål. Detta ansvarar kommunen för.

Södertälje hamn

Södertälje Hamn AB är i stort sett fossilfria, detta enligt kraven i miljöprogrammet. Nedan visas uppföljning av värme och elförbrukningen. För uppvärmningen av fastigheter används fjärrvärme som är nästintill fossilkoldioxidfri.

Telge Tillväxt

Uppföljning miljömål

Indikator	Kommentar
Leasade fordon skall uteslutande tankas med HVO-diesel eller motsvarande. Målet är 100%.	 All tankning av leasade fordon sker vid kommunens tankställe i Moraberg, vilket innebär att dessa fordon under 2017 har tankats med HVO-diesel. Vid tillfällen då vi behöver hyra fordon utöver de som kommunen kan erbjuda är vi inte garanterade rätt bränsleslag vid hyrtillfället. Något som behöver uppmärksammas vid nästa upphandling.

Tom Tits Experiment

Tom Tits har inga punkter i programmet att rapportera.